

Tabletti pedagogisena työvälineenä varhaiskasvatuksessa

Anni-Kaisa Hautala

2020 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Tabletti pedagogisena työvälineenä varhaiskasvatuksessa

Anni-Kaisa Hautala
Sosiaalialan koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Kesäkuu, 2020

Anni-Kaisa Hautala

Tabletti pedagogisena työvälineenä varhaiskasvatuksessa

Vuosi 2020

Sivumäärä 54

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvata tablet-laitteen roolia päiväkodin pedagogisessa toiminnassa. Tavoitteena oli tuottaa kvantitatiivista materiaalia laitteen käytöstä varhaiskasvatustoiminnassa, jota tarkastelemalla hyödyntämisestä saadaan kokonaiskuva liittyen käyttökertoihin ja -määriin sekä käyttötapoihin.

Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä erään Vantaan kunnallisen päiväkodin kanssa. Tämä päiväkotitoiminta voi hyödyntää opinnäytetyön tuloksia tablet-laitteiden käytön tarkastelussa ja mahdollisessa kehittämisessä. Tuloksista sai yleiskuvan kyseisen päiväkodin tablet-laitteiden käytöstä henkilöstön ja varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten näkökulmasta.

Tietoperustana opinnäytetyössä käytettiin teoriaa varhaiskasvatuksesta ja pedagogiikasta, monilukutaidosta sekä tieto- ja viestintäteknologiasta ja mediakasvatuksesta.

Opinnäytetyö toteutettiin kvantitatiivisena eli määrällisenä tutkimuksena. Opinnäytetyön aineisto kerättiin yhteistyökumppanina toimineen päiväkodin henkilöstöltä e-kyselylomakkeella. Lomakkeeseen vastasi yhteensä yhdeksän päiväkodin henkilöstön jäsentä eri ammattinimikkeistä. Aineisto analysoitiin käyttäen keskiarvoa ja keskihajontaa.

Tulosten perusteella tablet-laitteita hyödynnettiin yhteistyöpäiväkodin varhaiskasvatustoiminnassa. Sekä henkilöstön jäsenet että varhaiskasvatukseen osallistuvat lapset käyttivät tablet-laitteita lukuun ottamatta yhden ryhmän lapsia. Yksi henkilöstön jäsen käytti tablet-laitteita yhden viikon aikana noin 3-7 kertaa noin 10-18 minuutin jaksoissa. Yksi lapsi käytti tablet-laitteita noin 11-19 minuutin jaksoissa. Käyttö oli sekä henkilöstön että lasten näkökulmasta monipuolista. Henkilöstö voisi hyödyntää tablet-laitteita enemmän yhteydenpidossa vanhempiin sekä pedagogisen toiminnan arvioinnissa ja pedagogisessa dokumentoinnissa. Myös koulutusta tablet-laitteiden käytössä voitaisiin harkita. Huomiota olisi hyvä kiinnittää tablet-laitteiden käytön suunnitelmallisuuteen ja tavoitteellisuuteen sekä siihen, että kaikilla lapsilla on mahdollisuus käyttää tablet-laitteita osana varhaiskasvatustoimintaa.

Asiasanat: varhaiskasvatus, pedagogiikka, mediakasvatus, tabletti

Anni-Kaisa Hautala

Tablet as a Pedagogical Tool in Early Childhood Education

Year	2020	Pages	54

The purpose of this Bachelor's thesis was to describe the role of electronic tablets in a day care centre's pedagogical activity. The aim was to produce quantitative material about the use in early childhood education activity. The material could be used to describe times of use, the duration, and the ways that tablets are used.

The thesis was carried out with a day care centre in Vantaa. This day care centre could use the results of the thesis in viewing the use of tablets and finding possible needs for development. The results will give a bigger picture of the use of tablets in this day care centre in the viewpoint of the personnel and children participating in early childhood education.

The theoretical background of the thesis consisted of theory about early childhood education and pedagogy, information and communication technology and media education.

The thesis was carried out as a quantitative research. The material was collected through a quantitative questionnaire. Nine members of the personnel responded to the questionnaire. Arithmetic means and standard deviation were used to analyse the responses.

Based on the results both the members of the personnel and children used electronic tablets in the day care centre, except for the children in one personnel member's group. One member of the personnel used tablets approximately 3-7 times a week in approximately 10-18-minute periods. One child used tablets in approximately 11-19-minute periods.

The use of tablets was diverse. The personnel could utilize tablets more in communication with parents and in evaluating their pedagogical activities. Further training in the use of tablets could be considered. More attention should be aimed towards planned and goal-directed use of tablets and to the fact that all children should have a chance to use tablets as part of early childhood education.

Keywords: early childhood education, pedagogy, media education, tablet

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Varhaiskasvatus.....	7
2.1	Varhaiskasvatuksen oppimiskäsitys	9
2.2	Varhaiskasvatuksen pedagogiikka.....	10
2.3	Tablet-laite pedagogisena työvälineenä varhaiskasvatuksessa	11
3	Monilukutaito sekä tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen	12
3.1	Mediakasvatus	13
3.2	Mediakasvatus varhaiskasvatuksessa	13
4	Aikaisempi tutkimus	15
5	Tutkimuksen lähtökohtia ja tavoitteita	16
5.1	Tutkimuskysymykset	16
5.2	Eettisyys ja luotettavuus	17
5.3	Aikataulu	17
6	Määrällinen tutkimus	18
6.1	Kyselylomake	19
6.2	Aineiston analysointi.....	21
7	Tulokset	22
7.1	Taustatiedot	22
7.2	Tabletin käyttökerrat ja -määrät	24
7.3	Tabletin käyttötavat	29
7.4	Osaaminen ja käyttökokemukset	31
8	Johtopäätökset	33
8.1	Tablet-laitteet ja niiden käyttö henkilöstön näkökulmasta	33
8.2	Tablet-laitteet ja niiden käyttö lasten näkökulmasta	35
8.3	Henkilöstön kokemukset tablet-laitteiden käytöstä	36
8.4	Vastaukset tutkimuskysymyksiin	38
9	Pohdinta	38
	Lähteet.....	42
	Kuviot	45
	Taulukot	45
	Liitteet	46

1 Johdanto

Keskustelua lasten älylaitteiden käytöstä ja niin sanotusta ”ruutuajasta” (ks. esim. Pitkämäki 2016, 9 - 10) on näkynyt mediassa pitkään, ja aihe jakaa paljon mielipiteitä. Älylaitteet ovat kuitenkin nykyaikaa, ja niitä hyödynnetään myös varhaiskasvatuksessa. Koska aihe on ajankohtainen varhaiskasvatuksen kentällä, halusin lähteä tutkimaan tablet-laitteiden hyödyntämistä samalla kartoittaen asenteita ja kokemuksia sen käytöstä varhaiskasvatustoiminnassa.

Opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata tablet-laitteen roolia erään Vantaan kunnallisen päiväkodin pedagogisessa toiminnassa. Tablet-laitteet ovat tulleet osaksi Vantaan varhaiskasvatuksen työvälineitä, ja ne ovat yksi osa tieto- ja viestintäteknologisista laitteista, joita varhaiskasvatuksessa nykypäivänä on käytössä (Vantaan kaupunki 2016, 4).

Tavoitteena opinnäytetyössä oli tuottaa kvantitatiivista materiaalia tablet-laitteen käytöstä varhaiskasvatuksen toiminnassa, jota tarkastelemalla tablet-laitteen hyödyntämisestä saadaan kokonaisvaltainen kuva liittyen käyttökertoihin ja -määriin sekä käyttötapoihin. Tavoitteena oli saada tietoa varhaiskasvatuksen henkilöstöltä liittyen heidän sekä varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten tablet-laitteiden käytöstä.

Varhaiskasvatus on alle kouluikäisille lapsille järjestettävää toimintaa, jonka tärkeimpänä tehtävänä on edistää lapsen kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista sekä vahvistaa tasa-arvoa ja vähentää eriarvoisuutta sekä syrjäytymistä (L540/2018, 1§ - 3§). Varhaiskasvatusta voidaan järjestää muun muassa päiväkodeissa, joiden henkilöstön muodostavat varhaiskasvatuksen opettajat, varhaiskasvatuksen sosionomit, varhaiskasvatuksen lastenhoitajat sekä erityisopettajat (L540/2018, 6 luku). Lapset oppivat vuorovaikutuksessa ihmisten ja ympäristön kanssa (Opetushallitus 2018, 21 - 22). Lapset oppivat toiminnan kautta, ja tässä tulisi hyödyntää tieto- ja viestintäteknologiaa (Opetushallitus 2018, 38).

Varhaiskasvatustoiminnan tulee olla pedagogisesti painotettua (L540/2018, 2§). Pedagogisella toiminnalla tarkoitetaan suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa, jonka tarkoituksena on varmistaa lapsen hyvinvoinnin ja oppimisen toteutuminen (Opetushallitus 2018, 22). Pedagogisen toiminnan suunnittelussa tulisi käyttää pedagogisessa dokumentoinnissa, esimerkiksi valokuviissa ja piirroksissa, syntynyttä tietoa, jota on tulkittu vuorovaikutuksellisesti (Opetushallitus 2018, 37). Tablet-laite toimii yhtenä pedagogisen dokumentoinnin välineenä varhaiskasvatuksessa (Vantaan kaupunki 2016, 6).

Tablet-laitetta käytettäessä varhaiskasvatuksessa lasten kanssa on tärkeää painottaa tieto- ja viestintäteknologisen osaamisen lisäksi monilukutaidon kehittämistä (Opetushallitus 2018, 26). Varhaiskasvatuksessa tätä voidaan tehdä mediakasvatuksen avulla (Pekkala 2016, 9).

Mediakasvatuksessa tarkoituksena on vaikuttaa median käyttöön ja harjoitella mediataitoja (Stakes ja Opetusministeriön Mediamuffinssi-hanke 2008, 9). Perinteisempien mediavälineiden, kuten mainokset ja uutiset, rinnalla toimivat nykypäivänä myös muun muassa tablet-laitteet (Mustola & Rissanen 2017, 249).

Tämän opinnäytetyön aihe on syntynyt omasta kiinnostuksesta aiheen tutkimiseen, ja yhteistyökumppanina toimi eräs Vantaan kunnallinen päiväkotitoiminta. Osallistumalla tähän opinnäytetyöhön yhteistyökumppanille tarjoutui mahdollisuus saada konkreettista tietoa yksikön tablet-laitteiden käytöstä tällä hetkellä.

Aikaisempaa tutkimusta tablet-laitteiden käytöstä varhaiskasvatuksessa on tehty Vantaan esiopetuksessa (Kupiainen, Wallenius, Kortesoja, Lampi & Rämä 2019) ja haastatteleamalla varhaiskasvatuksen opettajia liittyen heidän käsityksiinsä tieto- ja viestintäteknologiasta varhaiskasvatuksessa (Pajula & Pulliainen 2018). Eri mediavälineiden, joihin lukeutuu myös tablet-laitteet, hyödyntämistä varhaiskasvatuksessa on tutkittu myös opinnäytetyön muodossa Mikkelissä (Järvinen & Masalin 2019). Lastentarhanopettajien näkemyksiä tablet-laitteiden käytöstä esiopetuksessa on kartoitettu pro gradu -tutkielmassa (Hannula 2016).

Opinnäytetyö toteutettiin määrällisenä eli kvantitatiivisena tutkimuksena, ja tutkimuksen aineisto kerättiin e-kyselylomakkeella erään Vantaan kunnallisen päiväkodin henkilöstöltä. Kyselyyn vastasi vähintään yksi henkilö kaikista ammattinimikkeistä, eli varhaiskasvatuksen lastenhoitaja, varhaiskasvatuksen sosionomi, varhaiskasvatuksen opettaja ja varhaiskasvatuksen erityisopettaja.

Keskeisiä käsitteitä tässä opinnäytetyössä ovat varhaiskasvatus, pedagogiikka ja mediakasvatus, joka sisältyy käsitteeseen monilukutaito sekä tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen, sekä tabletti.

Tässä opinnäytetyössä termillä vastaajat tarkoitetaan e-kyselomakkeeseen vastanneita henkilöstön jäseniä. Opinnäytetyössä tabletista käytetään termiä tablet-laite. Yleisesti tablet-laitteista puhuttaessa saatetaan käyttää myös termiä taulutietokone, mutta koen tämän termin vanhentuneeksi ja tablet-sanana olevan yleisemmin käytössä nykypäivänä.

2 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuslaki (L540/2018) on varhaiskasvatustoimintaa ohjaava lainsäädäntö, jonka pohjalta on laadittu Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (Opetushallitus 2018). Nämä perusteet toimivat ohjeina varhaiskasvatustoiminnan suunnittelulle, toteuttamiselle ja arvioinnille, ja niiden pohjalta laaditaan myös paikalliset sekä lasten henkilökohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmat (Opetushallitus 2018, 7).

Päiväkodin henkilöstö muodostuu varhaiskasvatuksen opettajista, varhaiskasvatuksen sosionomeista, varhaiskasvatuksen lastenhoitajista sekä varhaiskasvatuksen erityisopettajista. Tämän lisäksi päiväkodissa toimii johtaja. Riittävällä ja kelpoisuusvaatimukset täyttävällä henkilöstöllä varmistetaan toiminnan tavoitteiden saavuttaminen sekä erilaisia tukitoimia tarvitsevien lasten tarpeiden täytyminen. (L540/2018, 6 luku.) Tämän opinnäytetyön aineiston keräämiseen laaditussa e-kyselylomakkeessa vastaajilta kysyttiin heidän ammattinimikkettään, jotka oli listattu valmiiksi varhaiskasvatuslain määrittämien nimikkeiden perusteella. Kun henkilöstö on osaavaa ja ammattitaitoista, toiminnan suunnittelu, toteutus ja arviointi voi toteutua paremmin. Kun henkilöstö kokee osaavansa hyödyntää tablet-laitteita työssään, niiden käyttö voi olla tarkoituksenmukaista ja muun muassa lasten henkilökohtaisia varhaiskasvatussuunnitelmia tukevaa.

Varhaiskasvatusta järjestetään alle kouluikäisille, ja tarpeen mukaan sitä vanhemmille, lapsille (L540/2018, 1§). Jokainen lapsi on oikeutettu saamaan varhaiskasvatusta (Opetus - ja kulttuuriministeriö 2020). Lapsen kokonaisvaltaisen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistäminen on varhaiskasvatuksen tärkein tehtävä. Sen tarkoituksena on vahvistaa tasa-arvoa ja vähentää eriarvoisuutta sekä syrjäytymistä, samalla vahvistaen lapsen yhteiskunnallista osallisuutta sekä toimijuutta opettamalla siihen liittyviä tietoja ja taitoja. (L540/2018, 3§.)

Varhaiskasvatus ei ole irrallista huoltajien tekemästä kasvatustyöstä, vaan tarkoituksena on toimia heidän kanssaan yhteistyössä samalla tukien huoltajia ja antamalla heille mahdollisuuden esimerkiksi työntekoon (Opetushallitus 2018, 14). Koska älylaitteiden, kuten tablet-laitteiden, käyttö jakaa mielipiteitä ja vanhemmilla tai huoltajilla saattaa olla erilaisia näkemyksiä niiden käytön tarpeellisuudesta varhaiskasvatuksessa olisi tärkeää, että henkilöstö ja vanhemmat tai huoltajat keskustelisivat lasten tablet-laitteiden käytöstä sekä varhaiskasvatuksessa että kotona. Suositeltuja ”ruutu-aikoja” pienille lapsille on annettu (ks. esim. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2019), ja sekä vanhemmat tai huoltajat että varhaiskasvatuksen henkilöstö toimivat esimerkkinä lapsille älylaitteiden ja median käytössä (Blencowe 2017).

Huolta siitä, että vanhemmat tai huoltajat eivät kiinnitä riittävästi huomiota lasten mediankäyttöön kotona, esiintyy varhaiskasvatuksen henkilöstön keskuudessa. Vanhemmat tai huoltajat sekä varhaiskasvatuksen henkilöstö voivat vuorovaikutuksellisesti käsitellä lasten mediankäyttöä sekä kotona että päiväkodissa, ja tämän kautta pohtia lapsille ”sopivaa” mediankäyttöä, joka tukee lapsen kasvua ja kehitystä. (Kansallinen audiovisuaalinen instituutti 2017, 12.)

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on muun muassa lasten kasvun, kehityksen, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, lasten oppimisen edellytysten tukeminen sekä koulutukseen liittyvän tasa-arvon toteutuminen (L540/2018, 3§). Tablet-laitteet antavat mahdollisuuksia esimerkiksi eri median muotoihin tutustumiseen ja niiden kautta medialukutaitojen, eli käyttötaitojen,

osallisuuden, vaikuttamisen, elämänhallinnan, tiedonhaun, tulkintataitojen, kriittisyyden sekä viestinnän ja vuorovaikutuksen (Mediataitokoulu 2015), kehittymiseen. Aikuisen tehtävänä on olla tietoinen lasten älylaitteiden ja tätä kautta median käytöstä, jotta ne eivät vaaranna lapsen kehitystä ja hyvinvointia altistamalla lapsia esimerkiksi väkivallalle.

Koska tablet-laitteet ovat muiden laitteiden kuten tietokoneiden tavoin käytössä koulumaailmassa, tasa-arvon näkökulmasta olisi tärkeää, että jokainen saisi kokemuksia laitteiden oikeanlaisesta ja tavoitteenmukaisesta käytöstä ja täten pärjää myöhemmin elämässään esimerkiksi työssä, jossa laitteet saattavat olla päivittäisessä käytössä. Hannulan (2016) pro gradu -tutkielman tuloksissa lastentarhanopettajat tunnistavat tablet-laitteiden mahdollisuudet eriarvoisuuden poistajina, kun kaikille annetaan mahdollisuus tutustua laitteisiin varhaiskasvatuksessa (Hannula 2016, 47). Tablet-laitteita voidaan hyödyntää monenlaisissa toiminnoissa, ja kun niihin on valittu oikeanlaiset käyttötavat kuten applikaatiot, jotka todella palvelevat tavoitteellisuutta, on oppimisen toteutuminen taatumpaa.

2.1 Varhaiskasvatuksen oppimiskäsitys

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa käsitellään termiä oppimiskäsitys, joka perustuu käsitteeseen siitä, että lapsen kasvu, kehitys ja oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa sekä ihmisten että tämän lähiympäristön kanssa. Lapsi ei ole passiivinen, vaan aktiivinen toimija. Käsite tunnistaa lasten synnynnäisen uteliaisuuden ja halun oppia uutta kerraten ja toistaen. Kokonaisvaltaisuus kuvastaa lapsen oppimista, ja se sisältää muun muassa aistihavainnot, tunteet, toiminnan, kielen ja ajattelun. Lapset oppivat havainnoimalla, tarkkailemalla ja jäljittelemällä. Oppiminen on mahdollista leikin, liikkumisen ja tutkimisen kautta. (Opetushallitus 2018, 21 - 22.)

Oikeanlaisten oppimisympäristöjen käytöllä voidaan tukea lapsen kehitystä, oppimista ja vuorovaikutusta. Oppimisympäristön tulisi olla ”kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen sekä esteetön”. Käsite ei tarkoita ainoastaan fyysistä tilaa, vaan sisältää myös psyykkisen ja sosiaalisen näkökulman. Oppimisympäristöjen tarkoituksena on auttaa saavuttamaan varhaiskasvatuksen tavoitteita. (Opetushallitus 2018, 32.)

Tieto- ja viestintäteknologia, johon tablet-laitteet kuuluvat, toimii yhtenä oppimisympäristönä, mikä voi vahvistaa lasten osallisuutta ja oppimista. Lapset oppivat kokeilemalla, ja tablet-laitteet ovat tähän soveltuva työväline. Lapset voivat tutustua laitteisiin sekä vertaisensa, eli toisten lasten, että varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa ja tätä kautta löytää jopa uusia ominaisuuksia, joita aikuiset eivät tieneet. (Vantaan kaupunki 2016, 4.) Viimeksi mainittu saattaa jopa olla joidenkin varhaiskasvatuksen työntekijöiden mielestä pelottava ajatus, mutta oppiminen ei ole yksisuuntaista ja tapahdu ainoastaan aikuiselta lapselle. Lapset voivat antaa arvokasta tietoa aikuisille tablet-laitteiden käyttömahdollisuuksista, ja heiltä saadun palautteen perusteella tablet-laitteiden käyttöä voidaan myös kehittää.

lkä, tarpeet ja kiinnostuksen kohteet sekä asetetut tavoitteet määrittävät varhaiskasvatuksessa valittuja työtapoja. Toiminnallisuus on lapsille luonnollinen oppimisen tapa, ja toiminnassa tulee hyödyntää tieto- ja viestintäteknologiaa. Työtapojen monipuolisuus mahdollistaa oppimisen ja opettelun, minkä takia varhaiskasvatuksen henkilökunnan tulee ohjata lapsien näiden kokeilemisessa ja käytössä. (Opetushallitus 2018, 38.) Lapsi voi oppia käyttämään tablet-laitteita seuraamalla aikuisten tablet-laitteiden käyttöä, mutta olisi myös tärkeää, että lapsi pääsee itse käyttämään laitteita ja opettelemaan ja tutkimaan sen ominaisuuksia.

2.2 Varhaiskasvatuksen pedagogiikka

Varhaiskasvatuksen pedagogiikka tarkoittaa suunniteltua ja tavoitteellista toimintaa, jonka tarkoituksena on varmistaa lapsen hyvinvoinnin ja oppimisen toteutuminen. Sen tulee perustua tieteeseen, erityisesti kasvatus- ja varhaiskasvatustieteelliseen tietoon, ja olla ammattitaitoisesti johdettua ja koulutetun henkilöstön toteuttamaa. (Opetushallitus 2018, 22.)

Vantaan kaupunki on laatinut oman varhaiskasvatussuunnitelman käyttäen Varhaiskasvatussuunnitelman perusteita (Opetushallitus 2018) sen pohjana. Tämä paikallinen suunnitelma sisältää muun muassa tietoa pedagogisesti painottuneesta kasvatuksesta, opetuksesta ja hoidon kokonaisuudesta Vantaalla, sekä tieto- ja viestintäteknologian osaamisen kehittämistä varhaiskasvatuksessa. (Opetuslautakunta 2019.)

Pedagoginen toiminta on kokonaisvaltaista, ja se toteutuu vuorovaikutuksessa sekä yhdessä toimimisessa lapsen ja työntekijän välillä. Toiminnan tavoitteellisuus muodostuu varhaiskasvatuksen arvoperustasta, yleisestä oppimiskäsityksestä ja siihen liittyvästä toimintakulttuurista, erilaisista oppimisympäristöistä, yhteistyöstä sekä työtavoista. Toiminnan suunnittelussa tulisi ottaa huomioon lapsen yksilölliset mielenkiinnon kohteet ja tarpeet. Jotta toiminta olisi laadukasta, tulee toimintaa dokumentoida, arvioida ja kehittää suunnitelmallisesti. (Opetushallitus 2018, 36 - 37.)

Hannula (2016) on tutkinut pro gradu -tutkielmassaan tablet-laitteiden pedagogista hyödyntämistä varhaiskasvatuksen esiopetusryhmissä. Tutkimuksen tuloksissa siihen osallistuneet lastentarhanopettajat kokivat tablet-laitteiden käyttämisen yhtenä opetuksen välineistä esiopetusta ja oppimisympäristöjä rikastuttavana, monipuolistavana ja syventävänä. ”- tablettien pedagoginen anti liittyy vahvasti oppimisympäristön rikastamiseen ja monipuolistamiseen.” (Hannula 2016, 47.)

Toimintasuunnitelmat konkretisoivat pedagogiikkaa varhaiskasvatuksessa. Ne toimivat suunnannäyttäjinä pedagogisen toiminnan kehittämisessä. Toimintaa suunniteltaessa käytetään apuna ryhmän lasten henkilökohtaisiin varhaiskasvatussuunnitelmiin kirjattuja tavoitteita ja teemoja sekä pedagogisessa dokumentoinnissa syntynyttä tietoa. (Opetuslautakunta 2019, 53.)

Pedagogisella dokumentoinnilla tarkoitetaan työmenetelmää, jossa havaintoja ja dokumentteja tulkitaan vuorovaikutuksellisesti. Tästä työskentelystä syntyy ymmärrys pedagogisesta toiminnasta, jonka avulla sitä voidaan arvioida, suunnitella ja kehittää. ”Dokumentoinnin avulla saatuja tietoja ja ymmärrystä hyödynnetään esimerkiksi työtapojen, oppimisympäristöjen, toiminnan tavoitteiden, menetelmien ja sisältöjen jatkuvassa muokkaamisessa lasten kiinnostusta ja tarpeita vastaavaksi.” (Opetushallitus 2018, 37.)

Pedagogisella dokumentoinnilla tuotetaan tietoa lapsen elämästä, tapahtuneesta kehityksestä, tämän kiinnostuksen kohteista, ajattelusta, oppimisesta sekä tarpeista. Dokumentointi tuottaa konkreettista ja monipuolista tietoa ryhmän toiminnasta. Erilaisia dokumentteja ovat muun muassa valokuvat, piirroksot ja havainnot, joita voidaan hyödyntää lasten kanssa heidän kehityksensä ja oppimisensa tarkastelussa. Pedagogisen dokumentoinnin avulla tuodaan näkyviin lasten tietoja ja taitoja, kiinnostuksen kohteita ja tarpeita, ja näitä voidaan hyödyntää toiminnan suunnittelussa. (Opetushallitus 2018, 37.) Pedagoginen dokumentointi mahdollistaa myös pedagogisen toiminnan arvioinnin sekä henkilöstön oman toiminnan itsearvioinnin (Opetushallitus 2018, 38). Tablet-laitteita voidaan hyödyntää pedagogisessa dokumentoinnissa esimerkiksi valokuvaamisen ja videoinnin avulla, joista syntyneitä tuotoksia voidaan tarkastella lasten ja tämän vanhempien tai huoltajien kanssa ja tätä kautta tuoda esille heidän omaa oppimistaan (Vantaan kaupunki 2016, 6).

Pedagoginen dokumentointi toimii lasten elämysten ja oivallusten kuultavaksi tulemisen voimistajana sekä kokemusten jalostajana vuorovaikutuksellisessa keskustelussa ja uudelleentulkitsemisessa. Dokumentit toimivat tukijana ja esiintuojina. (Keskinen & Lounassalo 2011, 200.) Tablet-laitteet, joilla myös lapset voivat itse tuottaa sisältöä, ovat hyvä keino varhaiskasvatuksessa toteuttaa pedagogista dokumentointia.

Vantaan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmassa (Opetuslautakunta 2019) pedagoginen dokumentointi nähdään apukeinona lasten osallisuuden vahvistamisessa. Vastuu pedagogisen dokumentoinnin käytöllä on varhaiskasvatuksen henkilöstöllä. Dokumentoinnissa havainnot ja aiheet kerätään yhdessä lasten, henkilöstön ja vanhempien tai huoltajien kanssa. Pedagoginen dokumentointi tuo myös heille ilmi tietoa lasten varhaiskasvatuksesta, mikä osaltaan antaa mahdollisuuden vanhempien tai huoltajien toiminnan suunnitteluun osallistumiseen ja arviointiin. (Opetuslautakunta 2019, 54 - 55.)

2.3 Tablet-laite pedagogisena työvälineenä varhaiskasvatuksessa

Vantaan varhaiskasvatuksessa tieto- ja viestintäteknologia, johon tablet-laitteet kuuluvat, on yksi osa oppimisympäristöä ja siihen kuuluvaa pedagogisesti suunniteltua, toteutettua ja arvioidua työtä. Tarkoituksena on myös, että laitteiden käyttö vahvistaa lasten osallisuutta. Tablet-laitteita voidaan hyödyntää esimerkiksi opetuksellisten pelien käytössä, joiden

tarkoituksena on tukea lasten oppimista. Tablet-laite toimii myös pedagogisen dokumentoinnin työvälineenä sekä apuvälineenä mediakasvatuksen toteutuksessa. (Vantaan kaupunki 2016, 4.)

Jotta tablet-laitteet todella edistäisivät lasten oppimista ja monilukutaidon kehittymistä, tulee varhaiskasvatuksen henkilöstöllä olla riittävää osaamista esimerkiksi tablet-laitteiden käytössä. Tarkoituksena on, että tablet-laitteet tukevat pedagogista työtä päiväkodissa. Tablet-laitteiden hyödyllisyys pedagogisessa dokumentoinnissa tunnustetaan: ”Erialaisten digitaalisessa muodossa olevien tallenteiden avulla voidaan palata oppimistilanteisiin ja saada paremmin esiin lasten muuten huomaamatta jääneet aloitteet.” (Vantaan kaupunki 2016, 4.)

Tablet-laitteet ovat oman ymmärrykseni perusteella vielä melko uusia työvälineitä varhaiskasvatuksessa, ja niiden käyttö vaihtelee paljon. Negatiiviset asenteet älylaitteita kohtaan voivat hidastaa niiden hyödyntämistä toiminnassa, kun taas positiiviset voivat antaa motivaatiota tutkia tablet-laitteiden mahdollisuuksia päiväkotitoiminnassa. Tablet-laitteiden tarkoituksena ei ole syrjäyttää muita työvälineitä tai -menetelmiä, vaan monipuolistaa niitä. Ylen artikkelissa (Korpela 2018), jossa kerrotaan tablet-laitteiden hyödyntämisestä varhaiskasvatuksessa ja mahdollisista käytön haitoista kehitysneuropsykologin mielestä, nostetaan esiin hyvä kysymys: ”Saavutetaanko laitteella jotakin, mitä ei muilla tavoin saavutettaisi?”. On hyvä miettiä, missä tilanteissa tablet-laite palvelee varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa paremmin kuin jokin muu työväline.

3 Monilukutaito sekä tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Monilukutaito sekä tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen ovat osa varhaiskasvatuksen laaja-alaisen osaamisen aluetta. Monilukutaidolla tarkoitetaan monimuotoisten viestien ja ympäristön ymmärtämisen perustaitoa, johon sisältyy myös vuorovaikutustaidot. Taidot sisältävät kyvyn tulkita ja tuottaa erilaisia viestejä, ja ne ovat läheisessä yhteydessä ajatteluun ja oppimiseen liittyviin taitoihin. (Opetushallitus 2018, 26.)

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen on tärkeää sekä lapsen ja tämän perheen, että muiden ihmisten ja yhteiskunnan kanssa toimimisen kannalta. Tämä osaaminen vähentää kasvatukseseen ja koulutukseen liittyvää epätasa-arvoa. Varhaiskasvatuksen tarkoituksena on tukea lapsen tieto- ja viestintäteknologisten taitojen kehittymistä. (Opetushallitus 2018, 26.) Kun varhaiskasvatukseen osallistuville lapsille annetaan mahdollisuus tutustua muun muassa tablet-laitteiden käyttöön, he pääsevät kehittymään ja kasvamaan median käyttäjinä ja olemaan osallisia ympäröivään yhteiskuntaan.

3.1 Mediakasvatus

Monilukutaito sekä tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen sisältävät mediakasvatuksen käsitteen. Media on läsnä lasten arjessa, ja tämä tulee ilmi myös varhaiskasvatustoiminnassa lasten puheiden ja leikkien kautta. (Kansallinen audiovisuaalinen instituutti 2017, 6.) Mediakasvatuksen tarkoituksena on lapsen mediataitojen työkalujen kehittyminen, joiden avulla lapsi pärjää ja toteuttaa itseään mediaympäristöissä (Kansallinen audiovisuaalinen instituutti 2017, 4).

Mediakasvatus voi toimia medialukutaidon kehittämisen apuvälineenä (Pekkala 2016, 9). Sanaalla media tarkoitetaan erilaisia viestintään käytettyjä välineitä ja sisältöjä. Näihin kuuluvat muun muassa kuva, mainokset, uutiset, kirjat, radio, televisio, tietokone, matkapuhelin ja tekstiviestit. (Stakes ja Opetusministeriön Mediamuffinssi-hanke 2008, 9.) Nykypäivänä tähän listaukseen voidaan lisätä esimerkiksi tablet-laite, älypuhelin ja sosiaalinen media (Mustola & Rissanen 2017, 249).

”Mediakasvatuksessa pyritään vaikuttamaan yksilön median käyttöön ja harjoitellaan mediataitoja” (Stakes ja Opetusministeriön Mediamuffinssi-hanke 2008, 9). Teknologinen kehitys luo uudenlaisia mahdollisuuksia kanssakäymiselle muiden kanssa. Vaikka osaamista teknologian käytölle olisi, ei se tarkoita automaattista medialukutaidon kehittymistä. Mediakasvatuksen tavoitteena on tämän lukutaidon kehittäminen, ja se kattaa ymmärryksen, taidot, kokemuksen ja kyvyn kriittiseen suhtautumiseen mediakulttuuria kohtaan. (Pekkala 2016, 11.)

Lapset ovat kosketuksissa mediaan jo varhaisessa vaiheessa elämäänsä, jopa ennen syntymää erilaisten äänihavaintojen kautta. Monipuolinen mediankäyttö kehittyy arkielämässä muun muassa kommunikoinnin, tiedonhankinnan ja viihteen, kuten elokuvien, käytön muodossa. Media on yksi keskeisistä toiminta- ja oppimisympäristöistä, jonka äärellä voi viihtyä, oppia ja olla vuorovaikutuksessa. (Stakes ja Opetusministeriön Mediamuffinssi-hanke 2008, 6.)

3.2 Mediakasvatus varhaiskasvatuksessa

Vantaalla varhaiskasvatuksen ryhmissä lasten käytettävissä on tieto- ja viestintäteknologisia laitteita, esimerkiksi tablet-laitteita, joiden käytössä tulisi ottaa huomioon lapsen ikätaso. Tablet-laitteita voidaan hyödyntää pedagogisesti opetuksen kehittämisessä. (Vantaan kaupunki 2016, 4.) Tablet-laitteita voidaan hyödyntää myös muun muassa pelien ja sovellusten käytössä, mutta tällöin tulee varmistaa, että ne tukevat pedagogisuutta (Vantaan kaupunki 2016, 10).

Varhaiskasvatuksen henkilöstön rooli lasten kanssa työskennellessä on toimia tukijana, innostajana ja työskentelyn mahdollistajana. Kasvattajalta edellytetään aitoa lasten kohtaamista, johon tarvitaan läsnäoloa, herkkyyttä ja vuorovaikutustaitoja. Teknologiaa voidaan hyödyntää

varhaiskasvatuksessa lapsen oppimisen tarkemman havainnoinnin lisäksi henkilöstön pedagogisen osaamisen kehittämisessä. (Vantaan kaupunki 2016, 2.)

Vantaan varhaiskasvatussuunnitelmassa (Opetuslautakunta 2019, 33) määrätään, että lapsen tulee saada kokemuksia tieto- ja viestintäteknologian käytöstä monipuolisesti. Tieto- ja viestintäteknologiaa hyödynnetään oppimisen tukena, samalla pyritään luomaan mahdollisuudet siihen, että lapsesta kasvaa aktiivinen tietoyhteiskunnan toimija (Vantaan kaupunki 2016, 1). Koen, että tablet-laitteet ovat tulleet osaksi varhaiskasvatuksen työvälineitä hyvin laajasti koko maassa, ja niiden käyttö on keskustelunaiheena sekä mediassa että päiväkodeissa.

”Mediakasvatuksen avulla lapsia voidaan ohjata hyödyntämään median mahdollisuuksia muun muassa tutkivassa oppimisessa ja erilaisten ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa --.” Kun medioiden tuotantoa ja ilmaisua tarkastellaan lasten kanssa, toteutetaan pelkän median käyttämisen lisäksi tavoitteellista pedagogista toimintaa, mikä taas osaltaan kehittää medialukutaitoa. (Salomaa 2016, 137.)

Mediakasvatuksen tulisi olla elämyksellistä, kokemuksellista ja leikillistä, minkä kautta lapsi voi oppia aktiivista toimintaa yhteisössä ja tämän kautta kehittää kokemusta osallisuudesta (Stakes ja Opetusministeriön Mediamuffinssi-hanke 2008,10). Varhaiskasvatuksessa toteutettu mediakasvatus antaa mahdollisuuden mediaan tutustumiseen turvallisesti aikuisen ohjauksena. Hyvinvoinnin, niin oman kuin muiden, huomioiminen median käytössä on osa mediakasvatusta. (Opetushallitus 2018, 45.)

Hannula (2016) on kartoittanut pro gradu -tutkielmassaan tablet-laitteiden käyttöä mediakasvatuksessa. Mediakasvatusta tarkasteltiin muun muassa internetin vaaroista lasten kanssa keskustelun ja tablet-laitteen käyttömahdollisuuksista lasten kanssa keskustelun näkökulmista. Pieni osa vastaajista ilmoitti, ettei koskaan keskustele näistä asioista lasten kanssa. (Hannula 2016, 74 - 75.) Tablet-laitteet siis luovat mahdollisuuksia toteuttaa mediakasvatusta lasten kanssa keskustelun muodossa.

Mertalan ja Salomaan (2016, 155) kirjoituksessa varhaiskasvatuksen mediakasvatuksesta sanotaan, että varhaiskasvatuksessa työskentelevistä moni suhtautuu mediakasvatukseen arastellen. Tässä taustalla ovat mediasisältöön ja -välineisiin, kuten tablet-laitteisiin, liittyvien tuntemisen ja hallinnan epävarmuustekijät (Mertala & Salomaa 2016, 155). Tilanteissa, joissa varhaiskasvatuksen henkilöstö kokee riittämättömyyttä osaamisessaan, olisi tärkeää tarjota koulutusta ja apua, jotta henkilöstö voi kehittyä ja hyödyntää muun muassa tablet-laitteita monipuolisemmin. Osaamattomuuteen saattaa liittyä erilaisia tunteita kuten turhautumista ja häpeää, minkä takia on tärkeää, että työyhteisö on kannustava ja kaikki tukevat toisiaan laitteiden käytössä ja sen opettelussa.

Mietittäessä miksi pienen lapsen pitäisi oppia medialukutaitoa on hyvä ajatella, että ”Lasten ikä- ja kehitystason huomioivassa medialukutaidon tukemisessa on kuitenkin kysymys vastaamisesta lapsille ajankohtaisiin tarpeisiin, lapsille sopivin pedagogisin menetelmin.” Mediakasvatus on ajankohtaista kaiken ikäisille lapsille, ja se tukee elämäntaitojen vahvistamista sekä yleisiä varhaiskasvatukselle asetettuja tavoitteita. (Mertala & Salomaa 2016, 158.) Lapset ovat kosketuksissa eri median muotoihin pienestä pitäen, ja systemaattinen mediakasvatus voi tukea kokonaisvaltaisesti lapsen kasvua ja kehitystä median ja sen eri välineiden, kuten tablet-laitteiden, ja sisältöjen käyttäjänä.

Mediakasvatus voi olla terminä vieras joillekin varhaiskasvatuksen henkilöstön jäsenille, ja tieto siitä, mitä kaikkea se sisältää, voi olla suppeaa, minkä takia ei heti ensisilmäykseltä tunnu siltä, että mediakasvatusta toteutettaisiin. On kuitenkin tärkeää, että mediakasvatus olisi myös tietoista ja tavoitteellista, jotta se palvelisi tarkoitustaan parhaiten. (Mertala & Salomaa 2016, 161.)

4 Aikaisempi tutkimus

Vantaalla tablet-laitteiden käyttöä varhaiskasvatuksen esiopetuksessa on tutkittu vuosina 2015-2018. Tutkimuksessa selvitettiin tablet-laitteiden käyttömäärää ja -tapoja lapsilta, samalla kartoittaen heidän käyttökokemuksiaan ja taitojaan, sekä henkilöstön osaamisen kehittämisen tarpeita. (Kupiainen, Wallenius, Kortesoja, Lampi & Rämä 2019.) Verrattaessa tämän opinnäytetyön tuloksia tähän tutkimukseen on hyvä huomioida, että tutkimuksessa vastaajina muun muassa käyttömääriin ovat toimineet lapset, kun taas tässä opinnäytetyössä vastaajina toimivat varhaiskasvatuksen henkilöstön jäsenet.

Järvinen ja Masalin (2019) ovat opinnäytetyössään tutkineet ja kartoittaneet Mikkelin varhaiskasvatusyksiköiden mediavälineiden hyödyntämistä pedagogisessa toiminnassa. Menetelmänä on käytetty kyselytutkimusta. Opinnäytetyön tuloksissa tablet-laite on noussut yhdeksi keskeisistä työvälineistä. Tulosten mukaan niitä hyödynnettiin valokuvaamisessa ja tämän kautta pedagogisessa dokumentoinnissa. Tablet-laite toimi myös tiedonhauun ja yhteydenpidon välineenä vanhempiin. (Järvinen & Masalin 2019, 23 - 26.) Opinnäytetyössä tutkimuskohteena ovat olleet kaikki käytettävissä olleet mediavälineet, mutta tuloksista nousee esiin myös yksilöllisesti tablet-laitteisiin liittyviä huomioita, joita voidaan käyttää vertailuun tämän opinnäytetyön tulosten kanssa.

Pajula ja Pulliainen (2018) ovat opinnäytetyössään selvittäneet varhaiskasvatuksessa työskentelevien lastentarhanopettajien käsityksiä liittyen tieto- ja viestintäteknologian käyttöön. Varhaiskasvatusyksikössä opetuskäytössä olevat laitteet sisälsivät myös tablet-laitteen. (Pajula & Pulliainen 2018, 33 - 37.) Samoin kuin Järvisen ja Masalinin (2019) opinnäytetyössä,

voidaan tätä opinnäytetyötä hyödyntää tulosten vertailussa tutkimuksessani syntyneiden tulosten kanssa.

Hannula (2016) on laatinut pro gradu -tutkielman tablet-laitteiden pedagogisesta hyödyntämisestä esiopetusryhmissä lastentarhanopettajien käyttökokemusten näkökulmasta. Näitä tuloksia voidaan vertailla opinnäytetyössäni vastaajien käyttökokemuksia tarkasteleviin tuloksiin sekä tablet-laitteiden käyttötapojen muotoihin.

5 Tutkimuksen lähtökohtia ja tavoitteita

Opinnäytetyön aihe syntyi kiinnostuksestani teeman tutkimiseen. Alkuperäinen idea opinnäytetyön aiheeksi oli tutkia lasten ruutuaikaa, mutta tätä aihetta pohdittaessa se muotoutui liian laajaksi. Halusin valita aiheen, joka on selkeämmin yhteydessä varhaiskasvatuksen arkeen ja toimintaan. Aihetta pohdittaessa mieleeni muistui, kuinka tablet-laitteet ovat tulleet osaksi varhaiskasvatuksen työvälineitä. Halusin lähteä tekemään opinnäytetyötä tästä teemasta. Tavoitteeksi määräytyi täten tutkimus liittyen siihen, millainen rooli tablet-laitteilla on varhaiskasvatuksen pedagogisessa toiminnassa.

Tutkimus kartoittaa tablet-laitteiden käyttöä pedagogisessa toiminnassa, ja antaa yhteistyöpäiväkodille kuvan sen käyttökerroista ja -määristä sekä käyttötavoista. Tulosten pohjalta päiväkotivoi tarkastella ja kehittää laitteiden käyttöä yksikössään.

Kokonaiskuvan saaminen nykyisestä tilanteesta antaa mahdollisuuden miettiä, mihin suuntaan tablet-laitteiden käytössä halutaan lähteä, esimerkiksi lisätäkö vai vähennetäänkö sitä. Laitteiden käyttötapojen kartoitus antaa yleiskuvan siitä, mihin varhaiskasvatuksessa olevia tablet-laitteita käytetään. Käyttökokemusten kartoittamisella voidaan saada henkilöstön asenteita ja ajatuksia ilmi tablet-laitteiden käytöstä sekä tarkastella mahdollisia lisäkoulutus-tarpeita.

5.1 Tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata tablet-laitteiden käyttöä pedagogisena työvälineenä varhaiskasvatuksessa. Opinnäytetyölle on asetettu kaksi tutkimuskysymystä:

Kuinka paljon tablet-laitteita käytetään varhaiskasvatuksen pedagogisessa toiminnassa?

Mitä käyttötapoja tablet-laitteilla on varhaiskasvatuksessa?

5.2 Eettisyys ja luotettavuus

Hyvän tieteellisen käytännön noudattaminen on hyvän tutkimuksen kulmakivi. Tutkimuksen kysymykset ja tavoitteet, aineiston keräämisen tapa ja niiden käsittely, tulosten esittämis-tapa sekä aineiston säilytys eivät saa loukata kohderyhmää, tieteellistä yhteisöä tai hyvää tie-teellistä tapaa. Tutkija on aina vastuullinen omista valinnoistaan ja perusteluista näiden teke-miselle. Tutkimuksen tulisi aiheuttaa mahdollisimman vähän haittaa ja mahdollisimman pal-jon hyötyä (Vilka 2007, 90 - 91.)

Aineisto kerätään anonymisti, jotta vastaajia ei tunnisteta. Henkilötietoja ei kerätä. Ano-nymiteetillä halutaan varmistaa vastausten totuudenmukaisuus, sillä kun vastauksia ei voida yhdistää tiettyyn henkilöön, voivat nämä vastata rehellisesti. Yhteistyökumppania ei lopulli-nessa opinnäytetyössä mainita, jotta anonymisyys säilyy. Yhteistyökumppanina toimiva päivä-koti on ennalta tuntematon, jotta toimiminen tutkijana mahdollisimman ennakkoluulotto-masti toteutuisi.

Mahdollisimman puolueeton tutkimus on tutkimusprosessin tavoite. Sekä prosessin että tulos-ten tulisi olla objektiivisia. Tutkittavan ja tutkijan välinen etäinen suhde edesauttaa prosessin puolueettomuutta. (Vilka 2007, 16.)

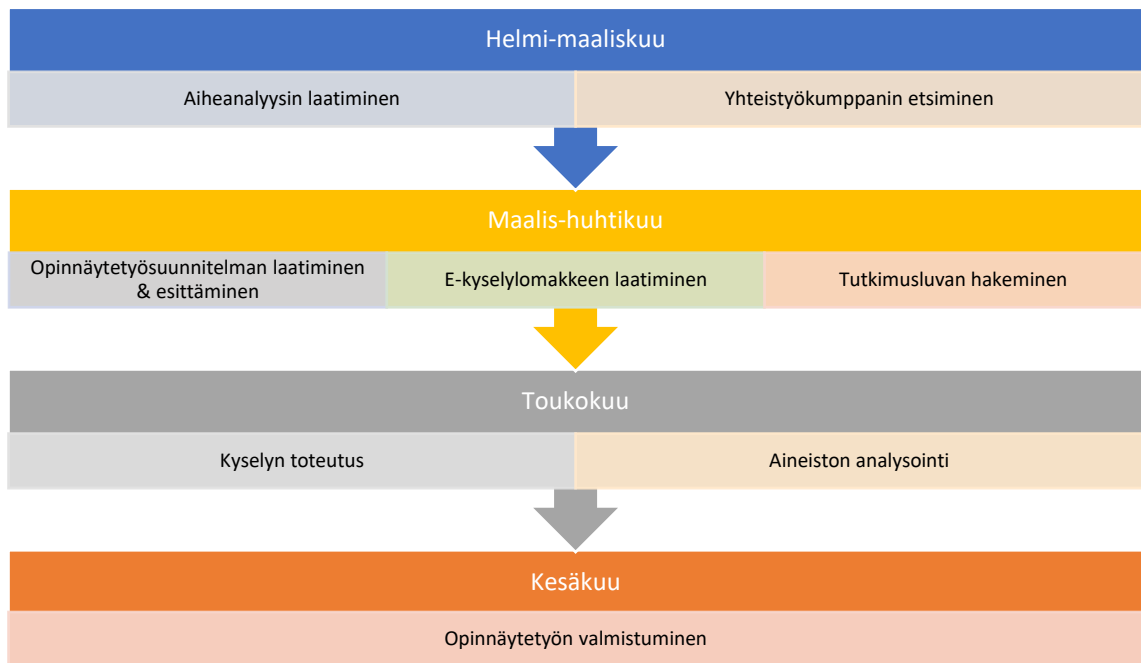
Aineiston käsittelyssä tulee noudattaa huolellisuutta. Tähän opinnäytetyöhön kerätty aineisto tuhoetaan kahden kuukauden kuluessa opinnäytetyön julkaisusta. Aineisto on kerätty erään Vantaan kunnallisen päiväkodin henkilöstöltä, ja aineiston keräämisen tapana on käytetty e-kyselylomaketta, jossa tutkitaan sekä henkilöstön että varhaiskasvatukseen osallistuvien las-ten näkökulmista tablet-laitteiden käyttöä. Lasten tablet-laitteen käyttöä on siis tutkittu vä-lillisesti henkilöstöltä, eikä suoraan lapsilta esimerkiksi haastatteluilla tai havainnoimalla. Eettisyyden ja luotettavuuden näkökulmasta olisi hyvä selvittää tutkittavia asioita suoraan niitä koskevilta henkilöiltä, mutta tässä opinnäytetyössä on päädytty keräämään aineistoa ai-noastaan henkilöstöltä opinnäytetyöhön varattujen rajallisten resurssien, kuten työmäärän ja ajan, vuoksi.

5.3 Aikataulu

Opinnäytetyö on laadittu keväällä ja kesällä 2020.

Opinnäytetyön aiheanalyysi laadittiin helmi-maaliskuussa, samaan aikaan opinnäytetyölle et-sittiin työelämän yhteistyökumppania. Opinnäytetyösuunnitelmaa sekä e-kyselylomaketta työstettiin maaliskuuhun aikana. Suunnitelma esiteltiin huhtikuussa, minkä jälkeen Van-taan kaupungilta haettiin tutkimuslupa (Liite 1).

Aineiston keräämiseen tehdyn kyselyn toteutus ja aineiston analysointi tehtiin toukokuussa. Opinnäytetyö esiteltiin kesäkuun alussa.

Kuvio 1: Opinnäytetyön aikataulu

6 Määrällinen tutkimus

Määrällinen tutkimusmenetelmä, eli kvantitatiivinen menetelmä, tarkastelee tietoa numeerisesti; asioita, joita tutkitaan, ja niiden ominaisuuksia käsitellään numeroiden avulla. Kyseisellä tutkimusmenetelmällä saadaan vastauksia kysymyksiin ”kuinka moni, kuinka paljon ja kuinka usein”. Tutkija tulkitsee ja selittää tutkimustietoa ja tuloksia, ja kuvaa asioiden liittymistä tai eroamista suhteessa toisiinsa. (Vilka 2007, 14.) Määrällisen tutkimuksen tavoitteena on selittää, kuvata, kartoittaa, vertailla tai ennustaa jotakin asiaa, ominaisuutta tai ilmiötä (Vilka 2007, 19).

Jotta määrällistä tutkimusta voidaan tehdä, tulee tutkittava asia operationalisoida ja strukturoida. ”Operationalisointi tarkoittaa teoreettisten ja käsitteellisten asioiden muuttamista sellaiseen muotoon, että tutkittava ymmärtää asian arkiymmärryksellään”. Strukturoinnilla tutkittava asia ja sen ominaisuudet on suunniteltu ja vakioitu. Tämä tarkoittaa tutkittavien asioiden vakioimista lomakkeelle kysymyksiksi ja vaihtoehdoiksi. Tärkeää on, että jokainen ymmärtää kysymykset samalla tavalla. (Vilka 2007, 14 - 15.)

Tämän opinnäytetyön aineiston keräämisen tapana käytetty e-kyselylomake on kysely, jossa kysymykset ovat muodoltaan vakioita, eli kysymykset ovat samanmuotoisia ja samassa järjestyksessä kaikille vastaajille. Kyselylomake soveltuu henkilön ja esimerkiksi hänen mielipiteidensä ja asenteidensa havainnointiin (Vilka 2007, 28).

Tutkittavaa kohdetta, esimerkiksi ihmisiä, kutsutaan havaintoyksiköksi. Nämä yksiköt muodostavat otoksen. Perusjoukko muodostuu määritetyistä henkilöistä, eli havaintoyksiköistä, joista tietoa halutaan. Tästä joukosta tutkimukseen voidaan valita otantana tietty joukko havaintoyksiköitä tai vaihtoehtoisesti kaikki havaintoyksiköt, jolloin kyseessä on kokonaistutkimus. (Vilkkä 2015, 64.) Tutkimukseen osallistuneiden määrä muodostaa toteutuneen otoksen (Vilkkä 2015, 65). Perusjoukkona tässä opinnäytetyössä toimivat erään Vantaan kunnallisen päiväkodin henkilöstön jäsenet. Otantamenetelmää ei tässä tutkimuksessa ole käytetty, vaan tietoa on kerätty kokonaistutkimuksena, eli kaikille on annettu mahdollisuus osallistua tutkimukseen.

Lomakkeeseen tulevat avoimet kysymykset ovat laadullisia kysymyksiä, joissa ei ole vastausvaihtoehtoja. Vastaaaja saa kirjoittaa vastauksensa vapaamuotoisesti annettuun tilaan. (Vilkkä 2007, 62.) Näillä avoimilla kysymyksillä voidaan selvittää esimerkiksi yksilöllisiä kokemuksia tablet-laitteiden käytöstä varhaiskasvatuksessa.

6.1 Kyselylomake

”Kyselylomake on tavallisin määrällisessä tutkimusmenetelmässä käytetty aineiston keräämisen tapa.” (Vilkkä 2015, 61). Tutkimuksessa kyselyyn vastaava lukee kirjalliseen muotoon standardoidun kysymyksen ja vastaa siihen. Lomakkeen käyttö soveltuu suuren joukon tutkimiselle, mutta menetelmän haittana on kuitenkin usein alhainen vastausprosentti. (Vilkkä 2015, 61.) Tämän opinnäytetyön aineisto kerättiin erään Vantaan kunnallisen päiväkodin henkilöstöltä e-kyselylomakkeella (Liite 3), jossa perusjoukko ei ole suuri. Kuitenkin niiden, jotka kyselyyn vastaavat, osuuden olisi hyvä olla mahdollisimman korkea perusjoukosta, jotta kyselyn tuloksia voitaisiin yleistää koko organisaatiota koskeviksi (Vilkkä 2015, 65).

Kyselylomakkeen käyttö valikoitui tämän opinnäytetyön aineiston keruun menetelmäksi ajankäytön sekä yhteiskunnallisten syiden takia. Kyselylomake on kätevä menetelmä vastausten keräämiseksi, sillä se ei vaadi vastaajalta pitkäkestoista valmistautumista tai vie paljon aikaa. Koska opinnäytetyön työstäminen ajoittui koronapandemian ajalle, kyselyn toteuttaminen kasvokkain aineiston keruupaikkana toimineessa päiväkodissa ei ollut mahdollinen.

Kyselylomakkeen käytöllä voidaan varmistaa vastaajan anonymiteetti (Vilkkä 2015, 61). Tämän opinnäytetyön aineiston keräämiseen käytetyssä e-lomakkeessa ei kysytty henkilötietoja vastaajista, jotta anonymiteetti toteutuisi mahdollisimman hyvin.

E-kyselylomake on toimiva menetelmä silloin, kun tutkimuksen perusjoukon muodostavat organisaation jäsenet, ja heillä kaikilla on teknisesti samat mahdollisuudet kyselyn täyttämiseen (Vilkkä 2015, 61). Tämän opinnäytetyön aineiston keräämiseen käytetyn e-lomakkeen linkki lähetettiin yhteistyöhenkilölle, joka välitti sen yhteistyökumppanipäiväkodin henkilöstölle

sähköpostitse. Yhteistyöhenkilö myös informoi ja muistutti henkilöstöä kyselyyn vastaamisesta.

Kun kyselylomaketta suunnitellaan, on hyvä tietää, mihin kysymyksiin kyselyllä halutaan vastauksia. Lomakkeelle valitaan niiden sopivuus huomioiden monivalintakysymyksiä, joita ovat suljettu ja strukturoitu kysymys, sekä avoimia tai sekamuotoisia kysymyksiä. Monivalintakysymyksissä vastausvaihtoehdot on annettu valmiiksi ja kysymyksen muoto on standardoitu. Avoi-
met kysymykset toimivat mielipiteiden keräämisessä, sillä niissä vastaamista on rajattu vähän. ”Sekamuotoisissa kysymyksissä osa vastausvaihtoehdoista on annettu.” (Vilka 2015, 68 - 69.) Yhdessä kysymyksessä tulisi kysyä vain yhtä asiaa, jotta vastaajan on helpompi hahmot-
taa, mitä hänen on tarkoitus vastata ja jotta aineiston analysointi helpottuu (Vilka 2015, 70).

Kyselylomakkeessa voidaan käyttää myös Likertin asteikkoa. Kyseessä on mielipiteiden mit-
taamisessa hyödynnettävä järjestysasteikko, jossa annettuihin väittämiin vastataan saman-
mielisyyttä kuvaavien vaihtoehtoin. (Vilka 2007, 46.) Tämän opinnäytetyön aineiston keruussa
käytetyssä e-kyselylomakkeessa osiossa, jossa haluttiin tietää vastaajien näkemyksiä muun
muassa heidän osaamisestaan ja käyttökokemuksistaan tablet-laitteiden käytössä, käytettiin
Likertin asteikkoa, ja vastausvaihtoehtoina olivat: Täysin samaa mieltä, melko samaa mieltä,
ei samaa eikä eri mieltä, melko eri mieltä ja täysin eri mieltä.

Kyselylomakkeen testaus on tärkeää ennen tutkimuksen suorittamista. Tarkoituksena ei kui-
tenkaan ole, että tutkija arvioi vastaamisen onnistumista, vaan että perusjoukon kaltaiset
henkilöt arvioivat lomakkeen kysymysten ja ohjeiden selkeyttä, annettujen vastausvaihtoeh-
tojen toimivuutta, kyselyn pituutta ja siihen vastaamiseen käytettyä aikaa. (Vilka 2015, 71.)
Testautin laatimani e-kyselylomakkeen kahdella päiväkodissa työskentelevällä henkilöllä,
jotka eivät ole töissä tässä opinnäytetyössä yhteistyökumppanina toimivassa päiväkodissa.
Myös opinnäytetyöohjaajani testasi lomakkeen ja muokkasin lomaketta häneltä saadun pa-
lautteen perusteella.

Tämän opinnäytetyön aineiston keräämiseen käytetty e-kyselylomake koostui viidestä osiosta:
taustatiedot, tabletin käyttökerrat ja -määrät, tabletin käyttötavat, osaaminen ja käyttöko-
kemukset, sekä palaute. Taustatiedoissa kysyttiin työnimikettä, minkä ikäisten lasten kanssa
vastaaja työskentelee ja montako tablet-laitetta ryhmällä on käytössään. Kaikkia näitä kysyt-
tiin monivalintakysymyksin. Näiden taustatietojen tarkoituksena on saada yleiskuva kyselyn
vastaajista.

Jotta ensimmäiseen nimettyyn tutkimuskysymykseen saataisiin vastaus, kyselylomakkeessa ky-
syttiin tablet-laitteen käyttökertoja ja -määriä. Näitä kysyttiin erikseen henkilöstön ja var-
haiskasvatukseen osallistuvien lasten näkökulmasta. Käyttöön liittyen vastaajia pyydettiin va-
litsemaan kyllä tai ei liittyen heidän ja lasten tablet-laitteiden käyttöön. Henkilöstöä pyydet-
tiin arvioimaan omia tablet-laitteen käyttökertoja ja määriä valiten vastaukset luettelosta.

Ryhmän lasten tablet-laitteiden käyttöä tarkasteltiin tarkemmin kysymällä päivittäin, viikoittain, kuukausittain tai tätä harvemmin tablet-laitetta käyttävien lasten määrää. Vastaaajaa pyydettiin kirjoittamaan arvioimansa luku tekstikenttään. Käyttömäärä minuuteissa pyydettiin arvioimaan valitsemalla vastaus luettelosta.

Käyttökertoja ja -määriä kysyttäessä lomakkeessa tarkennettiin yhden käyttökerran määritelmää. Kyselyssä yhdellä kerralla tarkoitettiin tilannetta, jossa henkilö on aloittanut ja lopettanut tablet-laitteen käytön. Henkilöstön tablet-laitteiden käyttökertoja pyydettiin arvioimaan yhden viikon ajalta. Aikaväli annettiin sen takia, että kaikki vastaajat mieltisivät saman pituiselta ajalta tablet-laitteen käyttöönsä ja jotta arviointi olisi helpompaa. Käyttömääriä pyydettiin arvioimaan yhdeltä käyttökerralta minuuteissa.

Toinen nimetty tutkimuskysymys koski tabletin käyttötapoja, joita kartoitettiin listaamalla aikaisempia tutkimuksia hyödyntäen erilaisia käyttötapoja ja pyytämällä vastaajaa merkkamaan ne tavat, joita he tai varhaiskasvatukseen osallistuvat lapset ovat toiminnassaan käyttäneet. Käyttötavoiksi oli nimetty esimerkiksi opetukselliset pelit, yhteydenpito vanhempiin, videoiden katsominen ja musiikin kuunteleminen. Lopussa oli kohta, johon vastaaja sai kirjoittaa käyttötapoja, joita listassa ei ole mainittu.

Lomakkeen loppupuolella kysyttiin Likertin asteikolla henkilöstön asenteita tabletin käyttöä kohtaan varhaiskasvatuksessa sekä heidän kokemuksiaan osaamisen tasostaan. Näiden tarkoituksena oli saada käsitystä muun muassa siitä, millä tasolla tablet-laitteiden käytön osaaminen on ja kokevatko henkilöstön jäsenet tablet-laitteet sopiviksi ja oikeanlaisiksi työvälineiksi varhaiskasvatuksessa. Yksi väittämistä - ”19. Koen tabletin käytöllä olevan enemmän haittaa kuin hyötyä.” - muotoiltiin kielteiseksi tarkoituksella, jotta voitaisiin arvioida, kuinka ajatuksella vastaajat kyselyn täyttivät.

”Kyselytutkimuksissa postitse tai internetissä aineiston keräämiseen on varattu tavallisesti 10-14 päivää, jonka aikana myös muistutus vastaamisesta lähetetään otokseen valituille henkilöille.” (Vilka 2007, 106). Tässä opinnäytetyössä e-kyselomakkeen vastausajaksi annettiin kaksi viikkoa. Vastausajan rajaamisella varmistettiin, että henkilöstön jäsenet muistaisivat vastata kyselyyn. Aikaa oli varattu myös vastaamisesta muistuttamiseen. Ennen kyselyn toteutusta yksikköön laadittiin tiedonanto (Liite 2), jossa henkilöstön jäseniä tiedotettiin opinnäytetyöstä, sen tarkoituksesta ja kyselylomakkeesta etukäteen.

6.2 Aineiston analysointi

Saatua aineistoa lähdetään analysoimaan keräämisen määräjän umpeuduttua. Saadut kyselylomakkeet tarkistetaan samalla arvioiden kyselyn onnistumista tarkastelemalla puuttuvia tietoja tai virheitä. (Vilka 2007, 106.) Kyselylomakkeen muotoilu oli ilmeisesti melko onnistunut, lukuun ottamatta lasten tablet-laitteiden käyttömääriä koskevaa osiota (Kuvio 8). Suurin

osa kysymyksistä oli määritetty pakollisiksi, jotta välttyttäisiin puutteellisesti täytettyjen lomakkeiden saamiselta.

Saadut lomakkeet tulisi numeroida juoksevilla numerolla, jotta yksittäisestä havaintoyksiköstä tallennettuja tietoja voitaisiin tarkistaa myöhemmin. Numeroinnin jälkeen tiedot tallennetaan havaintomatriisiin, eli taulukkoon. (Vilka 2007, 111.) Käyttämäni e-lomakeohjelma loi automaattisesti numerot lomakkeille ja muodosti havaintomatriisin. Tallensin tämän matriisin myös Excel-muodossa, jotta kuvioiden ja taulukoiden laatiminen eri tiedoista helpottuisi.

Kun aineistoa lähdetään analysoimaan, tulisi menetelmä valita sen mukaan, että se antaa tutkittavaan asiaan vastauksen. Kun muuttujia on yksi, voidaan käyttää sijaintilukuja, eli esimerkiksi keskiarvoa. (Vilka 2007, 119 - 120.) Keskiarvoa mitattaessa on myös hyvä selvittää keskihajonta, joka ilmaisee yksittäisen muuttujan etäisyyttä keskimääräisestä muuttujan arvosta, eli keskiarvosta (Vilka 2007, 124). Tässä opinnäytetyössä aineistoa on analysoitu käyttäen keskiarvoa ja keskihajontaa. Keskiarvosta on käytetty lyhennettä ”ka” ja keskihajonnasta lyhennettä ”kh”.

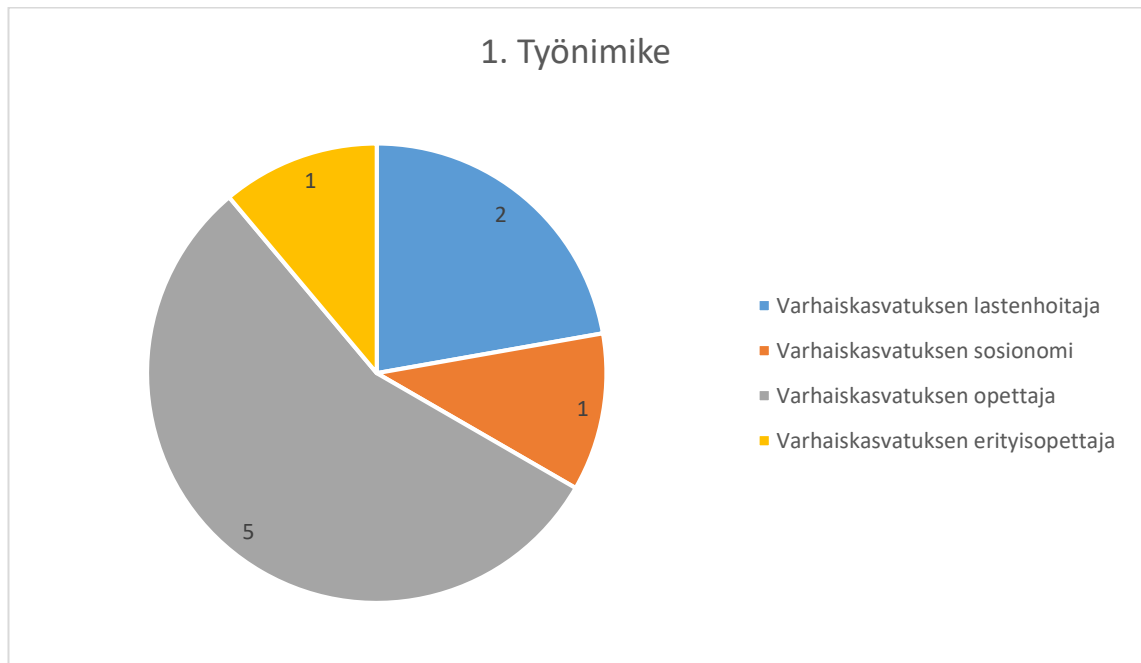
7 Tulokset

Tulokset perustuvat erään Vantaan kunnallisen päiväkodin henkilöstön e-kyselylomakkeeseen (Liite 3) täytettäisiin vastauksiin. Linkki e-kyselylomakkeeseen lähetettiin yhteyshenkilölle, joka välitti tämän linkin kaikille henkilöstön jäsenille. Päiväkodissa työskentelee 18 henkilöstön jäsentä eli havaintoyksikköä, jotka muodostavat tutkimuksen perusjoukon. Kyselyyn vastasi 9 henkilöstön jäsentä, joten vastausprosentti oli 50%. Toteutunut otos on siis 9.

Kyselylomake jakautui taustatietoihin, tabletin käyttökertoihin ja -määriin, tabletin käyttötapoihin sekä osaamiseen ja käyttökokemuksiin. Kyselylomakkeen lopussa oli tekstikenttä, johon vastaaja sai antaa avointa palautetta kyselystä ja siihen vastaamisesta. Tähän osioon ei tullut vastauksia.

7.1 Taustatiedot

Kyselylomakkeen alussa kysyttiin taustatietoja vastaajista, kuten työnimikettä, minkä ikäisiä lapsia ryhmässä, jossa henkilö työskentelee, on, sekä kuinka monta tablettia ryhmällä on käytössään.

Kuvio 2: Vastaajien työnimikkeet.

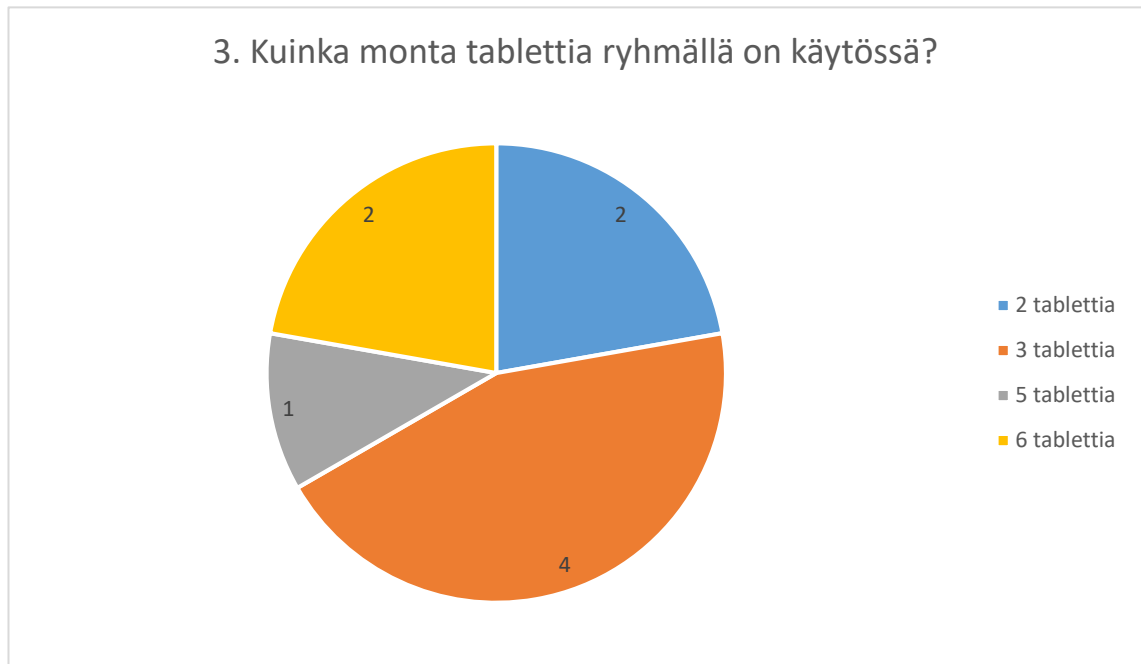
Vastaajista 2 (22,2%) oli varhaiskasvatuksen lastenhoitajia, 1 (11,1%) sosionomeja ja 1 (11,1%) erityisopettajia. Suurin osa eli 5 (55,6%) kyselyyn vastanneista oli varhaiskasvatuksen opettajia.

2. Minkä ikäisiä lapsia ryhmässäsi on?

Vastaajien määrä	Ryhmän lasten ikä
0	Alle 1-vuotiaita
1	1-3-vuotiaita
1	2-5-vuotiaita
1	3-5-vuotiaita
3	3-6-vuotiaita
1	3-7-vuotiaita
1	6-vuotiaita
1	6-7-vuotiaita

Taulukko 1: Vastaajien ryhmissä olevien lasten iät.

Vastaajista 0 ilmoitti työskentelevänsä ryhmässä, jossa on alle 1-vuotiaita lapsia. 1-3-vuotiaiden, 2-5-vuotiaiden, 3-5-vuotiaiden, 3-7-vuotiaiden, 6-vuotiaiden sekä 6-7-vuotiaiden kanssa ilmoitti työskentelevänsä yhteensä 6 vastaajaa (66,7%). 3-6-vuotiaiden ryhmässä ilmoitti työskentelevänsä 3 vastaajaa (33,3%).

Kuvio 3: Ryhmien käytössä olevien tablet-laitteiden määrät.

Vastaajista 2 (22,2%) ilmoitti, että heidän ryhmällään on käytössä 2 tablet-laitetta, 4:llä (44,5%) on käytössä 3 tablet-laitetta, 1:llä (11,1%) on käytössä 5 tablet-laitetta ja 2:lla (22,2%) on käytössä 6 tablet-laitetta. Keskimäärin yhdellä ryhmällä on siis käytössään noin neljä tablet-laitetta ($ka=3,7$; $kh=1,6$).

7.2 Tabletin käyttökerrat ja -määrät

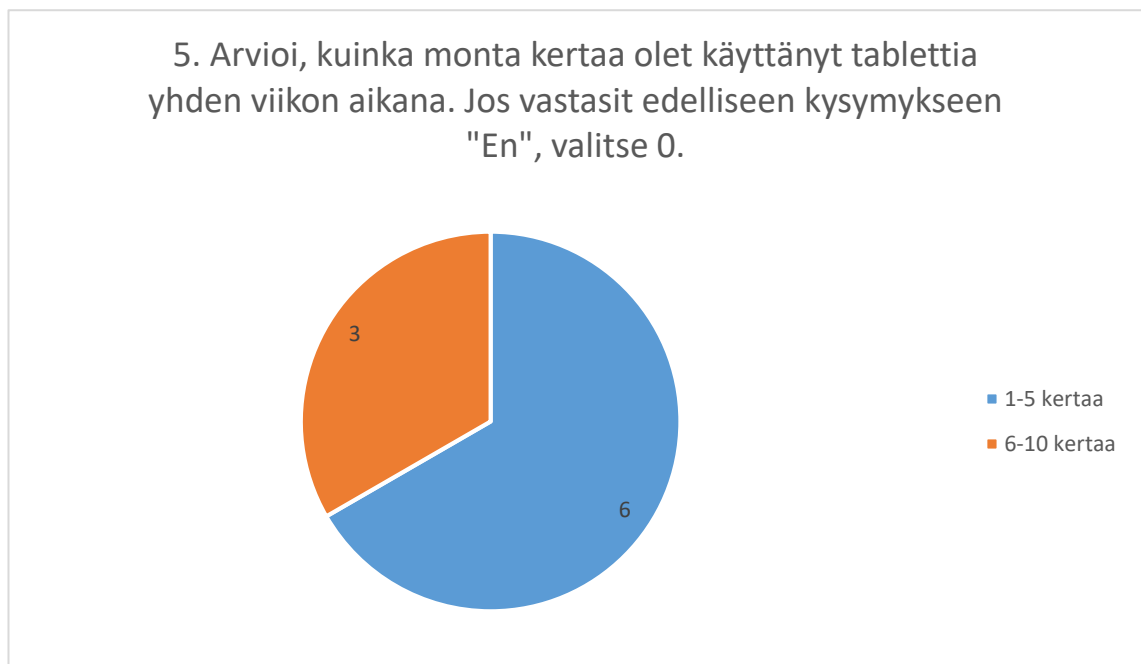
Tässä osiossa vastaajilta kysyttiin tablet-laitteiden käyttökertoista ja -määristä varhaiskasvatustoiminnassa. Kyselyssä yhdellä käyttökerralla tarkoitettiin tilannetta, jossa henkilö on aloittanut ja lopettanut tablet-laitteen käytön. Käyttökertoja pyydettiin arvioimaan yhden viikon ajalta. Käyttömäärää pyydettiin arvioimaan yhden käyttökerran ajalta.

Käyttökertoista ja -määristä kysyttiin ensin henkilöstön näkökulmasta. Tämän jälkeen vastaajia pyydettiin arvioimaan ryhmien lasten tablet-laitteiden käyttökertoja ja -määriä. Lasten kohdalla käyttökertoja pyydettiin arvioimaan päivittäisen, viikoittaisen, kuukausittaisen tai tätä harvemmin tapahtuvan käytön osalta. Käyttömäärää pyydettiin arvioimaan yhden käyttökerran ajalta.

Kuvio 4: Vastaajien tablet-laitteen käyttö varhaiskasvatustoiminnassa.

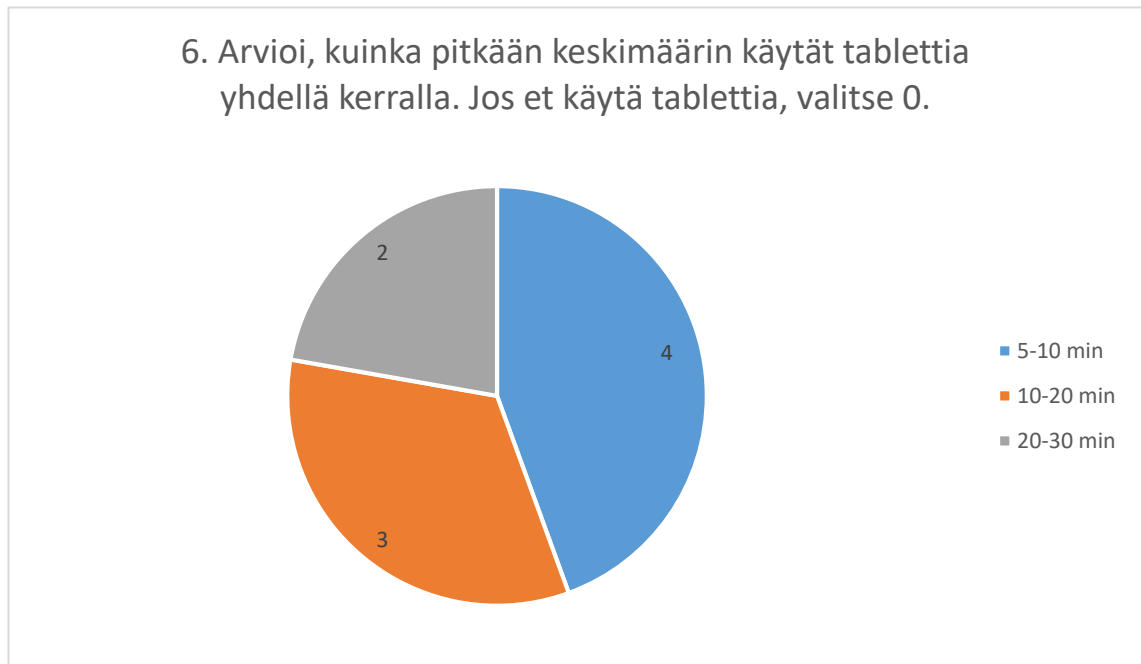
Vastaajista kaikki 9 (100%) ilmoitti käyttävänsä tablet-laitetta varhaiskasvatustoiminnassa.

Kuvio 5: Vastaajien tablet-laitteen käyttökerrat yhden viikon aikana.

Vastaajista suurin osa eli 6 (66,7%) ilmoitti käyttävänsä tablet-laitetta yhden viikon aikana 1-5 kertaa. 3 vastaajaa (33,3%) ilmoitti käyttävänsä tablet-laitetta yhden viikon aikana 6-10

kertaa. Keskimäärin yksi vastaaja siis käyttää tablet-laitetta yhden viikon aikana noin 3-7 kertaa ($ka=2,7-6,7$; $kh=2,5$).

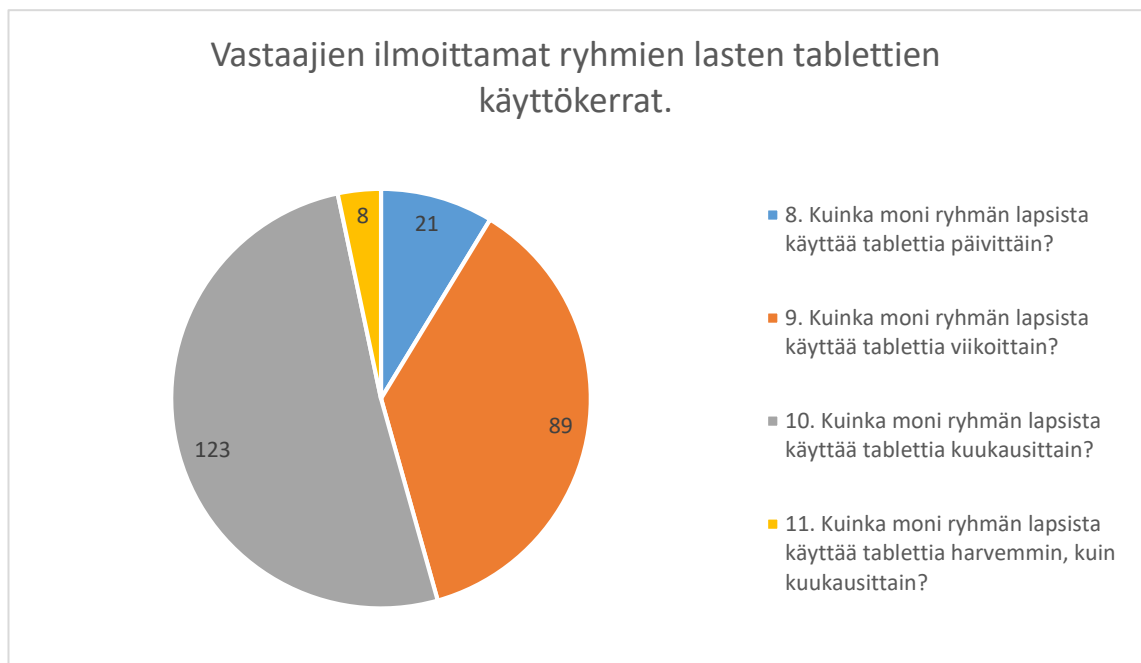
Kuvio 6: Vastaajien tablet-laitteen käyttömäärät minuuteissa yhdellä kerralla.

Vastaajista 4 (44,5%) ilmoitti käyttävänsä tablet-laitetta yhdellä kerralla 5-10 minuuttia, 3 (33,3%) ilmoitti käyttävänsä tablet-laitetta 10-20 minuuttia ja 2 (22,2%) ilmoitti käyttävänsä tablet-laitetta 20-30 minuuttia yhdellä kerralla. Keskimäärin yksi vastaaja siis käyttää tablet-laitetta yhdellä kerralla noin 10-18 minuuttia ($ka=10-17,8$; $kh=6,1-8,3$).

Kuvio 7: Ryhmien lasten tablet-laitteen käyttö.

Vastaajista suurin osa eli 8 (88,9%) ilmoitti, että heidän ryhmänsä lapset käyttävät tablet-laitetta varhaiskasvatustoiminnassa. 1 vastaaja (11,1%) ilmoitti, että ryhmän lapset eivät käytä tablettia varhaiskasvatustoiminnassa.

Kuvio 8: Vastaajien ilmoittamat ryhmien lasten tablet-laitteiden käyttökerrat.

Vastaajien mukaan yhteensä 21 lasta (8,7%) käyttää tablet-laitetta päivittäin, yhteensä 89 lasta (36,9%) käyttää tablet-laitetta viikoittain, yhteensä 123 lasta (51,1%) käyttää tablet-laitetta kuukausittain ja yhteensä 8 lasta (3,3%) käyttää tablet-laitetta harvemmin kuin kuukausittain.

Aineistoa tarkasteltaessa vaikutti siltä, että osa vastaajista ilmoitti esimerkiksi kuukausittain tablet-laitetta käyttävien kohdalla lasten määrän laskien mukaan myös päivittäin ja viikoittain tablet-laitetta käyttävien määrän. Yksi vastaajista ilmoitti luvut näin:

8. Kuinka moni ryhmän lapsista käyttää tablettia päivittäin?	9. Kuinka moni ryhmän lapsista käyttää tablettia viikoittain?	10. Kuinka moni ryhmän lapsista käyttää tablettia kuukausittain?	11. Kuinka moni ryhmän lapsista käyttää tablettia harvemmin, kuin kuukausittain?
10	20	22	0

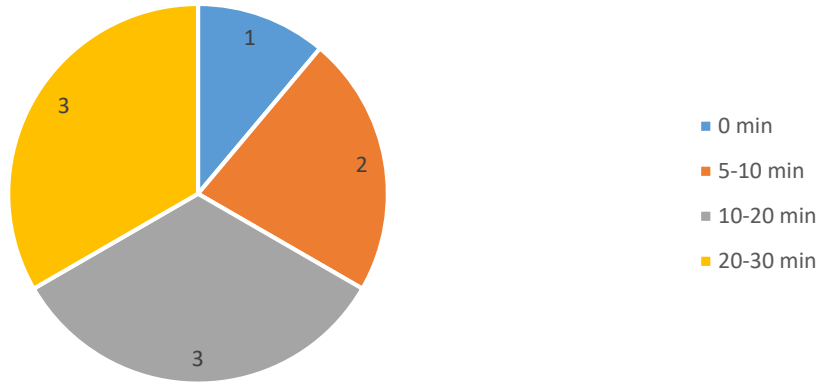
Laskettaessa nämä ilmoitetut määrät yhteen lasten lukumääräksi tässä ryhmässä tulisi 52, mikä vaikuttaa virheelliseltä. Toinen vastaaja ilmoitti luvut taas näin:

8. Kuinka moni ryhmän lapsista käyttää tablettia päivittäin?	9. Kuinka moni ryhmän lapsista käyttää tablettia viikoittain?	10. Kuinka moni ryhmän lapsista käyttää tablettia kuukausittain?	11. Kuinka moni ryhmän lapsista käyttää tablettia harvemmin, kuin kuukausittain?
2	10	12	0

Tässä lasten yhteinen lukumäärä vastaajan ryhmässä on 24, mikä vaikuttaa totuudenmukaiselta.

Tarkoituksena oli, että vastaajat olisivat laittaneet jokaiseen kysymykseen vain niiden lasten määrän, jota kysymys koskee. Tässä kohdassa e-kyselylomakkeen muotoilussa ja ohjeistuksessa on tapahtunut virhe, minkä takia vastaukset vaihtelevat vastaajan ymmärryksen mukaan. Tämän takia kysymysten 9-11 tuloksia ei voida tarkastella. Kuitenkin kysymyksen numero 8 vastauksia voidaan pitää totuudenmukaisina, sillä niihin ei ilmeisesti ole laskettu lasten yhteismääriä vastaajien toimesta. Voidaan siis sanoa, että 9 vastaajan mukaan 21 lasta käyttää tablet-laitetta päivittäin eräässä Vantaan kunnallisessa päiväkodissa.

12. Arvioi, kuinka pitkään jokainen ryhmän lapsi käyttää tablettia yhdellä kerralla. Jos lapset eivät käytä tablettia, valitse 0.

Kuvio 9: Vastaajien ilmoittamat ryhmän lasten tablet-laitteen käyttömäärät minuuteissa yhdellä kerralla.

1 vastaajista (11,1%) ilmoitti ryhmien lasten käyttävän tablet-laitetta yhdellä kerralla 0 minuuttia, 2 vastaajaa (22,3%) ilmoitti lasten käyttävän tablet-laitetta 5-10 minuuttia, 3 vastaajaa (33,3%) ilmoitti lasten käyttävän tablet-laitetta 10-20 minuuttia ja 3 vastaajaa (33,3%) ilmoitti lasten käyttävän tablet-laitetta 20-30 minuuttia yhdellä kerralla. Keskimäärin ryhmien lapset käyttävät siis tablet-laitetta yhdellä kerralla noin 11-19 minuuttia ($\bar{x}=11,1-18,9$; $kh=7,4-10,5$).

7.3 Tabletin käyttötavat

Tässä osiossa vastaajia pyydettiin valitsemaan tablet-laitteiden käyttötapoja listalta. Vastaukset pyydettiin arvioimaan yhden viikon ajalta. Ensin vastaajilta kysyttiin heidän omia tablet-laitteiden käyttötapojaan valitsemalla listasta pätevät kohdat ja lisäämällä tekstikenttään muun vaihtoehdon, jota listassa ei ole.

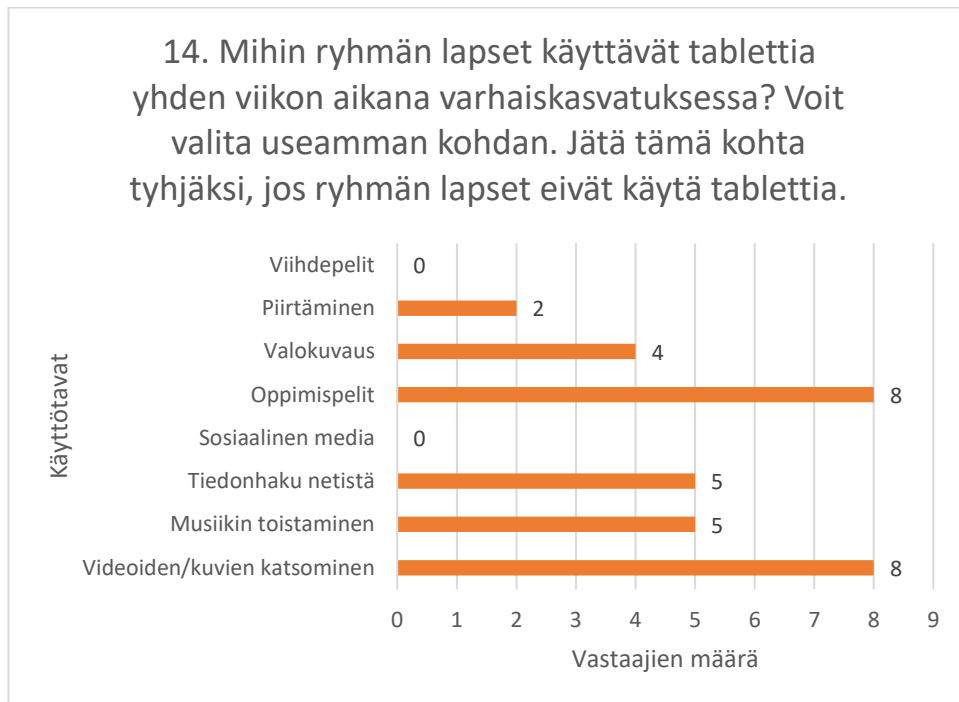
Vastaajilta kysyttiin myös ryhmien lasten tablet-laitteiden käyttötapoja yhden viikon ajalta. Vastaajia pyydettiin valitsemaan listalta pätevät kohdat ja lisäämään tekstikenttään muita vaihtoehtoja, joita listassa ei ole.

Kuvio 10: Vastaajien tablet-laitteen käyttötavat.

Kaikki kyselyyn vastanneet 9 henkilöä (100%) ilmoittivat käyttävänsä tablet-laitetta viihdepeleihin, musiikin toistamiseen ja videoiden/kuvien katsomiseen. 8 vastaajaa (88,9%) ilmoitti käyttävänsä tablet-laitetta tiedonhakuun, vastaajista 6 (66,7%) ilmoitti käyttävänsä oppimislejää. Piirtämiseen, toiminnan suunnitteluun ja sosiaaliseen mediaan tablet-laitetta käyttäviä oli vastaajista jokaisessa 3 (33,3%), valokuvaukseen ja yhteydenpitoon huoltajiin tablet-laitetta käyttäviä oli vastaajista jokaisessa 2 (22,2%), ja opetukseen, tiimipalaveriin ja toiminnasta tiedottamiseen tablet-laitetta käyttäviä oli vastaajista jokaisessa 1 (11,1%). 0 vastaajaa ilmoitti käyttävänsä tablet-laitetta toiminnan arviointiin.

1 vastaaja (11,1%) ilmoitti tekstikentässä käyttävänsä tablet-laitetta tanssiin.

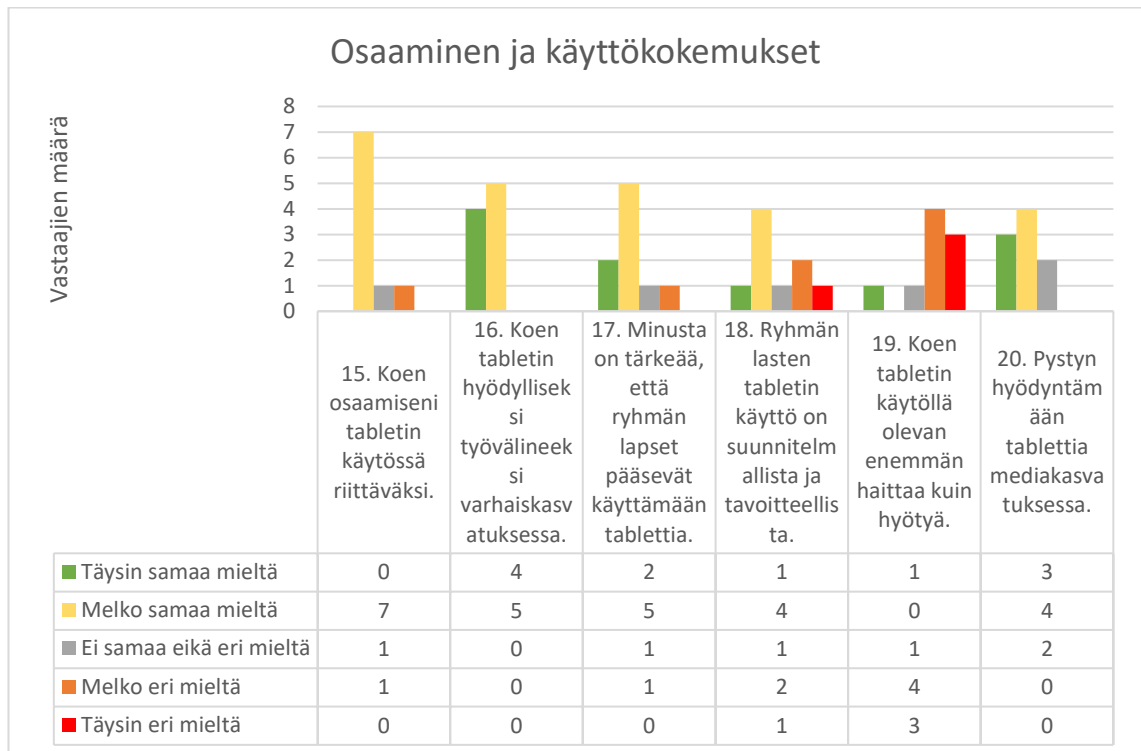
Kuvio 11: Vastaajien ilmoittamat lasten tablet-laitteen käyttötavat.

Vastaajista 8 (88,9%) ilmoitti, että ryhmän lapset käyttävät tablet-laitetta oppimispelisiin sekä videoiden/kuvien katsomiseen. Vastaajista 5 (55,6%) ilmoitti lasten toistavan musiikkia sekä hakevan tietoa netistä tablet-laitteella. Vastaajista 4 (44,5%) ilmoitti lasten käyttävän tablet-laitetta valokuvaukseen, ja 2 (22,2%) ilmoitti lasten käyttävän tablet-laitetta piirtämiseen. Nolla vastaajaa ilmoitti lasten käyttävän tablet-laitetta viihdepeleihin ja sosiaaliseen mediaan.

7.4 Osaaminen ja käyttökokemukset

Tässä osiossa henkilöstöltä haluttiin kartoittaa muun muassa heidän kokemuksiaan ja osaamistaan tablet-laitteiden käytöstä varhaiskasvatuksessa. Henkilöstöä pyydettiin vastaamaan väittämiin oman kokemuksen mukaisesti. Väittämiä oli kuusi, ja niihin vastattiin Likertin-asteikon mukaisilla vaihtoehdoilla. Väittämät oli arvoitettu seuraavin luvuin: Täysin samaa mieltä = 1, Melko samaa mieltä = 2, Ei samaa eikä eri mieltä = 3, Melko eri mieltä = 4, Täysin eri mieltä = 5.

Osion lopussa oli tekstikenttä, johon henkilöstön jäsenet saivat kertoa vapaasti osaamisestaan ja käyttökokemuksistaan liittyen tablet-laitteen käyttöön varhaiskasvatuksessa.

Kuvio 12: Vastaajien tablet-laitteen osaaminen ja käyttökokemukset.

Väitteeseen numero 15 vastanneista suurin osa eli 7 (77,8%), ilmoitti olevansa melko samaa mieltä liittyen kokemukseen tabletin käytön riittävästä osaamisesta. 1 (11,1%) ilmoitti, ettei ole samaa eikä eri mieltä, ja 1 (11,1%) ilmoitti olevansa melko eri mieltä väittämän kanssa. Vastaajat olivat keskimäärin samaa mieltä väitteen kanssa ($k_a=2,3$; $k_h=0,7$).

Väitteeseen numero 16 vastanneista 4 (44,4%) ilmoitti olevansa täysin samaa mieltä tablet-laitteen hyödyllisyydestä työvälineenä varhaiskasvatuksessa. Suurempi osa eli 5 (55,6%), ilmoitti olevansa melko samaa mieltä tablet-laitteen hyödyllisyydestä. Vastaajat olivat keskimäärin samaa mieltä väitteen kanssa ($k_a=1,6$; $k_h=0,5$).

Väitteeseen numero 17 vastanneista 2 (22,2%) oli täysin samaa mieltä lasten pääsyn tärkeydestä käyttämään tablet-laitetta. Suurin osa vastaajista eli 5 (55,6%), ilmoitti olevansa melko samaa mieltä. 1 (11,1%) ilmoitti, ettei ole samaa eikä eri mieltä, ja 1 (11,1%) ilmoitti olevansa melko eri mieltä. Vastaajat olivat keskimäärin samaa mieltä väitteen kanssa ($k_a=2,3$; $k_h=0,9$).

Väitteeseen numero 18 vastanneista 1 (11,1%) ilmoitti olevansa täysin samaa mieltä siitä, että ryhmän lasten tablet-laitteen käyttö on suunnitelmallista ja tavoitteellista. 4 (44,5%) ilmoitti olevansa väitteen kanssa melko samaa mieltä, ja 1 (11,1%) ilmoitti, ettei ole samaa eikä eri mieltä. 2 (22,2%) ilmoitti olevansa väitteen kanssa melko eri mieltä, ja 1 (11,1%) ilmoitti

olevansa väitteen kanssa täysin eri mieltä. Vastajat olivat keskimäärin samaa mieltä väitteen kanssa ($ka=2,7$; $kh=1,3$).

Väitteeseen numero 19 vastanneista 1 (11,1%) ilmoitti olevansa täysin samaa mieltä siitä, että tabletin käytöllä on enemmän haittaa kuin hyötyä. Ei samaa eikä eri mieltä väitteen kanssa ilmoitti olevansa 1 (11,1%). Melko eri mieltä väitteen kanssa oli vastaajista 4 (44,5%), ja täysin eri mieltä oli vastaajista 3 (33,3%). Vastajat olivat keskimäärin eri mieltä väitteen kanssa ($ka=3,9$; $kh=1,3$)

Väitteeseen numero 20 vastanneista 3 (33,3%) ilmoitti olevansa täysin samaa mieltä siitä, että he pystyvät hyödyntämään tablet-laitetta mediakasvatuksessa. 4 vastaajaa (44,5%) ilmoitti olevansa väitteen kanssa melko samaa mieltä, ja 2 (22,2%) ilmoitti, ettei ole samaa eikä eri mieltä. Vastajat olivat keskimäärin samaa mieltä väitteen kanssa ($ka=1,9$; $kh=0,8$).

Osion lopussa olleeseen tekstikenttään, johon vastaaja sai kertoa vapaasi osaamisestaan ja käyttökokemuksistaan liittyen tablet-laitteen käyttöön varhaiskasvatuksessa, 1 vastaajista (11,1%) kommentoi käytön olevan yhteistoiminnallista.

8 Johtopäätökset

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia, millainen rooli tablet-laitteilla on nykypäivän varhaiskasvatuksen pedagogisessa toiminnassa. Tietoa haluttiin varhaiskasvatuksessa työskenteleviltä henkilöiltä heidän omasta ja varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten näkökulmasta.

Aineiston keräämiseen tarkoitettuun e-kyselylomakkeeseen vastasi vähintään yksi henkilöstön jäsen jokaisesta kyselyyn määritetystä ammattinimikkeestä eräästä Vantaan kunnallisesta päiväkodista. Tällöin tietoa saatiin monipuolisesti eri näkökulmista. Myös se, minkä ikäisten lasten kanssa vastajat työskentelevät, vaihteli, mikä osaltaan monipuolisti vastauksia. 3-vuotiaat olivat ikäryhmä, jonka kanssa suurin osa vastaajista ilmoitti työskentelevänsä.

Kaikilla vastanneiden ryhmillä on käytössään vaihteleva määrä tablet-laitteita, keskimäärin yhdellä ryhmällä on käytössä 4 tablet-laitetta. Tablet-laitteiden saatavuus on osa Vantaan Varhaiskasvatuksen tieto- ja viestintäteknologian pedagogisen käytön strategiaa, jossa määritellään, että nämä laitteet ovat osa oppimisympäristöä ja niitä tulisi olla saatavilla (Vantaan kaupunki 2016, 4). Tämä näyttäisi toteutuvan tutkitussa päiväkodissa.

8.1 Tablet-laitteet ja niiden käyttö henkilöstön näkökulmasta

Kaikki e-kyselylomakkeeseen vastanneet henkilöstön jäsenet ilmoittivat käyttävänsä tablet-laitetta varhaiskasvatustoiminnassa, keskimäärin yksi vastaaja käyttää tablet-laitetta noin 3-7

kertaa yhden viikon aikana. Tablet-laitteen käyttöaika on yhdellä kerralla keskimäärin 10-18 minuuttia.

Henkilöstön jäsenet käyttävät tablet-laitetta monipuolisesti. Kaikkien kyselyyn vastanneiden eli 9 henkilön osalta tablet-laitetta hyödynnetään viihdepeleissä, musiikin toistamisessa sekä videoiden/kuvien katsomisessa. Myös suurin osa vastanneista ilmoitti tekevänsä tablet-laitteella tiedonhakuja netistä. Muita käyttötapoja ovat oppimispelit, piirtäminen, toiminnan suunnittelu ja sosiaalinen media, valokuvaus ja yhteydenpito huoltajiin, opetus, tiimipalaverit ja toiminnasta tiedottaminen sekä tanssi.

Järvisen ja Masalinin opinnäytetyössä (2019) tutkittaessa mediavälineiden hyödyntämistä pedagogisessa toiminnassa tablet-laitteen käyttötavoiksi lukeutui valokuvaaminen, videoiden ja ohjelmien katsominen, oppimispelit, tiedonhaku, yhteydenpito vanhempiin sekä musiikin kuuntelu. Nämä samat käyttötavat tulivat ilmi tämän opinnäytetyön aineistosta.

Hannulan (2016, 54 - 65) pro gradu -tutkielmassa lastentarhanopettajat ilmoittivat käyttävänsä tablet-laitteita vaihtelevissa määrin musiikin kuunteluun, tanssiin, valokuvaukseen tai videointiin sekä opetukseen oppimispelien muodossa. Näihin samoihin toimintoihin tablet-laitetta käyttivät myös tämän opinnäytetyön vastaajat.

Pedagogiikan, eli suunnitellun ja tavoitteellisen toiminnan (Opetushallitus 2018, 22), näkökulmasta tablet-laitteen ilmoitetut käyttötavat kuten videoiden/kuvien katsominen, oppimispelit, tiedonhaku, toiminnan suunnittelu, opetus ja tiimipalaverit tukevat varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa (Vantaan kaupunki 2016, 5). Myös valokuvaus on tablet-laitteiden pedagogista hyödyntämistä (Vantaan kaupunki 2016, 6), ja se on myös osa pedagogista dokumentointia, jota voidaan hyödyntää toiminnan suunnittelussa, toteuttamisessa, arvioinnissa ja kehittämässä (Opetushallitus 2018, 37). Aineiston perusteella tablet-laitteen hyödyntäminen valokuvaamisessa on kuitenkin melko vähäistä, sillä vain 2 vastaajaa ilmoitti käyttävänsä tablet-laitetta tähän tarkoitukseen.

Sosiaalisen median käyttö, yhteydenpito huoltajiin sekä toiminnasta tiedottaminen, joita kyselyyn vastanneet henkilöstön jäsenet ilmoittivat tekevänsä tablet-laitteella, ovat keinoja tukea ja vahvistaa yhteistyötä varhaiskasvatukseen osallistuvan lapsen vanhempien/huoltajien ja henkilöstön välillä (Opetushallitus 2018, 34). Aineiston perusteella tablet-laitteen käyttö yhteydenpidossa on kuitenkin melko vähäistä, sillä toiminnasta tiedottamista ilmoitti tekevänsä 1 vastaaja, sosiaalista mediaa ilmoitti käyttävänsä 3 vastaajaa ja yhteydenpitoa huoltajiin kertoi tablet-laitteella tekevänsä 2 vastaajaa kokonaisotoksesta.

8.2 Tablet-laitteet ja niiden käyttö lasten näkökulmasta

Kyselyyn vastanneilta henkilöstön jäseniltä selvitettiin varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten tablet-laitteen käyttöä. 8 vastaajaa ilmoitti, että niissä ryhmissä, missä he työskentelevät, lapset käyttävät tablet-laitetta. 1 vastaaja ilmoitti, että lapset eivät käytä tablet-laitetta.

Suuremmalle osalle vastanneiden ryhmissä olevista lapsista on siis annettu mahdollisuus käyttää tablet-laitetta osana varhaiskasvatustoimintaa, mikä on Vantaan Varhaiskasvatuksen tieto- ja viestintäteknologian pedagogisen käytön strategian mukaista (Vantaan kaupunki 2016, 4). 1 vastaajan vastauksen perusteella tämä ei toteudu hänen ryhmässään, mikä taas ei ole strategian ja Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2018, 26) mukaista. Tarkempaa syytä sille, miksi lapset eivät käytä tablet-laitetta, ei kuitenkaan aineistosta voida päätellä.

Lasten tablet-laitteiden käyttökertoja mittaavissa kysymyksissä tapahtuneen lomakkeen muotoilu- ja ohjeistusvirheen takia viikoittain, kuukausittain tai sitä harvemmin tablet-laitetta käyttävien lasten määrää ei tämän aineiston perusteella voida sanoa. Kuitenkin päivittäin tablet-laitetta käyttävien lasten määrää voidaan tarkastella, ja tulokseksi saadaan kaikkien vastaajien vastausten perusteella 21 lasta.

Vantaalla varhaiskasvatuksen esiopetuksessa tehdyssä tablet-laitteiden käytön tutkimuksessa (Kupiainen, Wallenius, Kortesoja, Lampi & Rämä 2019) syksyllä 2017 viitenä päivänä viikossa, eli päivittäin, tablet-laitetta ilmoitti esiopetuksessa käyttävänsä hieman alle 20% vastanneista lapsista, keväällä 2018 prosentti oli lähes sama. Vastaajia oli syksyllä 2017 lähes 1200, keväällä 2018 taas melkein 1600. Syksyllä kyselyyn vastanneista päivittäin tablet-laitetta käytti siis noin 240 lasta, keväällä taas noin 320 lasta.

Jos tämän opinnäytetyön aineistosta olisi saatu korrektia tietoa lasten tablet-laitteen päivittäisen käytön lisäksi viikoittaisesta, kuukausittaisesta tai sitä harvemmasta määrästä, olisi tätä voitu vertailla tähän aikaisempaan tutkimukseen lasten osuuksien osalta.

Lasten tablet-laitteen käyttöaikoja tarkasteltaessa yksi vastaajista ilmoitti ryhmänsä lasten käyttävän tablet-laitetta 0 minuuttia. Tämä vastaus tuli samalta henkilöstön jäseneltä, joka ilmoitti, että ryhmän lapset eivät käytä tablet-laitteita varhaiskasvatuksessa. Sama henkilö oli myös jättänyt vastaamatta lasten tablet-laitteiden käyttötapoihin. Vastausten johdonmukaisuus kertoo siitä, että vastaaja on täyttänyt kyselyn kohdat oikein, eikä esimerkiksi tehnyt virheklikkausta.

Keskimäärin ryhmien lapset käyttävät tablet-laitetta yhdellä kerralla 11-19 minuuttia. Käyttäessään tablet-laitetta vastaajien mukaan lapset piirtävät, valokuvaavat, käyttävät

oppimispelejä, tekevät tiedonhakuja netistä, toistavat musiikkia ja katsovat videoita/kuvia. Vastaajien mukaan lapset eivät pelaa viihdepelejä tai käytä sosiaalista mediaa.

Aikaisemmasta tablet-laitteiden käyttöön liittyvästä tutkimuksesta lasten kohdalla on noussut samoja käyttötapoja kuin tässä opinnäytetyössä. Hannulan (2016, 54 - 65) pro gradu -tutkielmassa lastentarhanopettajat ilmoittivat lasten käyttäneen tablet-laitteita vaihtelevissa määrin piirtämiseen, oppimispeleihin, tiedonhakuun ja valokuvien sekä videoiden ottamiseen.

Tablet-laitteiden monipuolinen käyttö voi vahvistaa lapsen tieto- ja viestintäteknologisten taitojen kehittymistä, mikä on yksi varhaiskasvatuksen tehtävistä (Opetushallitus 2018, 26). On kuitenkin muistettava, että teknologian käytön osaaminen ei tarkoita automaattista medialukutaitoa (Pekkala 2016, 11). Tämän takia on tärkeää, että varhaiskasvatuksen henkilöstö opastaa lapsia käyttämään mediaa, jolloin toteutetaan myös tavoitteellista pedagogista toimintaa (Salomaa 2016, 137; Opetushallitus 2018, 45).

Opetuksellisten pelien käyttö, jota vastaajista 8 ilmoitti lasten tekevän tablet-laitteella, on Vantaan Varhaiskasvatuksen tieto- ja viestintäteknikan pedagogisen käytön strategian mukaista (Vantaan kaupunki 2016, 9).

8.3 Henkilöstön kokemukset tablet-laitteiden käytöstä

Henkilöstöltä haluttiin selvittää kyselyn loppupuolella kokemuksia muun muassa tablet-laitteen käytön osaamisesta. Näiden kysymysten tarkoituksena oli saada yleiskuva suhtautumisesta tablet-laitteen käyttöön varhaiskasvatuksessa.

Tablet-laitteen käytön osaaminen vaikuttaa olevan hyvällä tasolla, sillä vastaajat kokevat keskimäärin olevansa samaa mieltä osaamista selvittävän väitteen kanssa. Kuitenkin yhden vastaajan ”Melko eri mieltä”-vastausvaihtoehdon valinta osaamisen kokemuksta kysyttäessä voi kertoa siitä, että osa henkilöstöstä kokee tarvitsevansa lisäkoulutusta. Kukaan vastaajista ei myöskään kertonut olevansa väitteen kanssa täysin samaa mieltä, mikä voi myös indikoida lisäkoulutustarvetta.

Hannulan pro gradu -tutkielmassa (2016, 49) suurin osa vastaajista ilmoitti olevansa täysin samaa mieltä tai samaa mieltä tablet-laitteiden pedagogisten mahdollisuuksien oppimisen halukkuuden kanssa. Tämä voisi tarkoittaa, että pro gradu -tutkielman vastaajat kokivat lisäkoulutuksen tarvetta. Tässä on samanlaisuutta opinnäytetyöni tulosten kanssa, joiden perusteella lisäkoulutuksen tarvetta vaikuttaisi olevan vastaajien keskuudessa.

Vantaalla kunnallisissa päivähoidon toimintayksiköissä tukea tieto- ja viestintäteknologisten laitteiden osaamisen vahvistamisessa on tarjolla tutoreiden, gurupedagogien ja tv-tukihenkilöiden muodossa (Opetuslautakunta 2019, 33). Näiden hyödyntäminen voisi lisätä henkilöstön kokemusta tablet-laitteen käytön osaamisesta.

Pajulan ja Pulliaisen opinnäytetyössä (2018, 38) osa haastatelluista varhaiskasvatuksen opettajista kertoi kokevansa, etteivät he omaa tarpeellista varmuutta tai osaamista tieto- ja viestintäteknisten laitteiden käytössä. Tässä on samankaltaisuutta tämän opinnäytetyön tulosten kanssa.

Tablet-laite koetaan keskimääräisesti hyödylliseksi työvälineeksi varhaiskasvatuksessa. Tablet-laitteita on siten hyvä olla saatavilla, jotta niitä voidaan jatkossakin hyödyntää. Mielenkiintoista kuitenkin on, että tabletin käytön haitoista kysyttäessä yksi vastaajista ilmoitti olevansa täysin samaa mieltä siitä, että tablet-laitteen käytöllä on enemmän haittaa kuin hyötyä. Väite, jossa tätä kysyttiin, oli muotoiltu negatiiviseksi, jolloin vastausvaihtoehdot kääntyivät ikään kuin päinvastaisiksi. Tämä saattoi jäädä yhdeltä vastaajalta huomaamatta, tai sitten vastaaja todella on tätä mieltä asiasta. Myös käsitys siitä, mitä haittoja tablet-laitteilla vastaajien mielestä on, voi vaihdella ja täten vaikuttaa vastaukseen.

Lasten pääsy käyttämään tablet-laitteita jakoi jonkin verran mielipiteitä, kuitenkin suurin osa oli sitä mieltä, että pääsy niiden käyttöön on tärkeää. Tämä väite voi jakaa mielipiteitä esimerkiksi siksi, että yleisesti lasten älylaitteiden käyttö tuntuu jakavan ihmisiä, ja keskustelua lasten ruutuajasta käydään myös mediassa (ks. esim. Haukka 2019 & Helsingin kaupunki 2019).

Lasten tablet-laitteen käytön suunnitelmallisuutta ja tavoitteellisuutta selvittävä väite jakoi eniten mielipiteitä. Suunnitelma ja tavoitteellisuus on osa varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa (Opetushallitus 2018, 22), minkä takia sitä haluttiin selvittää henkilöstön jäseniltä. Keskimäärin suunnitelmallisuuden ja tavoitteellisuuden kanssa oltiin samaa mieltä, mutta vastausten jakautuminen kaikkiin vastausvaihtoehtoihin, myös erimielisyyttä kuvaaviin, kertoo siitä, että käyttö ei aina ole suunniteltua ja tavoitteellista. Tieto- ja viestintäteknologian, johon tablet-laite myös kuuluu, käytön tulisi olla osa pedagogista työtä (Vantaan kaupunki 2016, 5). Päämäärätön tablet-laitteen käyttö ei palvele lasten kasvua ja kehitystä, minkä takia suunnitelmallisuuteen ja tavoitteellisuuteen olisi hyvä kiinnittää huomiota.

Tablet-laitteen hyödyntämisestä mediakasvatuksessa oltiin keskimäärin samaa mieltä. Näiden laitteiden tarkoituksena onkin nostaa mediakasvatuksellista näkökulmaa esille, mikä osaltaan kehittää lapsen monilukutaitoa (Vantaan kaupunki 2016, 10). Tablet-laite tunnistetaan apuvälineeksi tähän työhön.

Pajulan ja Pulliaisen opinnäytetyössä (2018, 34 - 35) haastatellut lastentarhanopettajat tunnustivat varhaiskasvatuksen roolin tieto- ja viestintäteknologian opettamisessa. Samankaltaisuutta on nähtävissä tämän opinnäytetyön tulosten perusteella, sillä muun muassa tablet-laitteen avulla lapsille voidaan toteuttaa mediakasvatusta.

Mielenkiintoista Pajulan ja Pulliaisen opinnäytetyössä (2018, 35) on myös se, että yksi vastaajista ei toteuta tieto- ja viestintätekniikkaa varhaiskasvatuksessa. Samanlainen ilmiö toistui tässä opinnäytetyössä, kun yksi vastaajista ilmoitti, että hänen ryhmänsä lapset eivät käytä tablet-laitetta.

8.4 Vastaukset tutkimuskysymyksiin

Ensimmäisenä tutkimuskysymyksenä oli, että kuinka paljon tablet-laitteita käytetään varhaiskasvatuksen pedagogisessa toiminnassa. Vastausten perusteella yksi varhaiskasvatuksen henkilöstön jäsen käyttää tablet-laitteita yhden viikon aikana noin 3-7 kertaa noin 10-18 minuutin jaksoissa. Vastaajien ryhmissä olevista varhaiskasvatukseen osallistuvista lapsista yhteensä 21 käyttää tablet-laitetta päivittäin. Yksi lapsi käyttää tablet-laitteita noin 11-19 minuutin jaksoissa lukuun ottamatta yhden vastaajan ryhmää, jossa lapset eivät käytä tablet-laitteita. Lasten tablet-laitteiden käytön suunnitelmallisuus ja tavoitteellisuus, eli pedagogiikka, vaihtelee.

Toisena tutkimuskysymyksenä oli, että mitä käyttötapoja tablet-laitteilla on varhaiskasvatuksessa. Tablet-laitteiden käyttö on sekä henkilöstön että lasten näkökulmasta monipuolista. Henkilöstö käyttää tablet-laitteita eniten viihdepeleihin, musiikin toistamiseen, videoiden/kuvien katsomiseen, tiedonhakuun netistä sekä oppimisasiin. Muita käyttötapoja ovat opetus, piirtäminen, valokuvaus, tiimipalaverit, toiminnan suunnittelu, toiminnasta tiedottaminen, sosiaalisen median käyttö, yhteydenpito huoltajiin sekä tanssi. Varhaiskasvatukseen osallistuvat lapset käyttävät tablet-laitteita eniten videoiden/kuvien katsomiseen sekä oppimisasiin. Muita käyttötapoja ovat tiedonhaku netistä, musiikin toistaminen, valokuvaus ja piirtäminen.

9 Pohdinta

Tablet-laitteita hyödynnetään työvälineinä eräässä Vantaan kunnallisessa päiväkodissa ja sen pedagogisessa toiminnassa. Käyttökerrat sekä -määrät vaihtelevat, mutta silti käyttö on aktiivista lukuun ottamatta yhtä vastaajan ryhmää. Tablet-laitteen käytön monipuolisuudesta kertoo käyttötapojen monimuotoisuus.

Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten tablet-laitteiden käytön suunnitelmallisuuteen ja tavoitteellisuuteen, eli pedagogiikan toteutumiseen, on hyvä panostaa, jotta tablet-laitteet palvelisivat oikeanlaisesti varhaiskasvatuksen pedagogista toimintaa ja mahdollistaisivat lasten kokonaisvaltaisen kasvun, kehityksen ja oppimisen. Myös henkilöstön tablet-laitteiden käytön silloin, kun he tekevät sitä yhdessä lasten kanssa esimerkiksi katsellen videoita, olisi hyvä olla pedagogista samoista syistä.

Koska tablet-laitteiden on tarkoitus olla käytössä myös varhaiskasvatukseen osallistuvilla lapsilla, olisi mielenkiintoista tietää, miksi yksi vastaajista ei tätä toteuta ryhmässään. Perusteluna ei voi toimia oma haluttomuus tähän, sillä siinä tapauksessa henkilö ei toteuta Vantaan varhaiskasvatussuunnitelmaa ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteita. Olisi mielenkiintoista selvittää myös, onko kyseessä laajempi ilmiö, sillä myös toisessa opinnäytetyössä yksi vastaajista ilmoitti jättävänsä tieto- ja viestintäteknologian käytön pois varhaiskasvatustoiminnasta. Voisiko kyseessä olla vain sattuma?

Opinnäytetyössä ei oteta kantaa siihen, mikä käyttökertojen tai -määrän suuruus on liiallista tai vähäistä. Varsinkin lasten kohdalla yleisesti älylaitteiden käyttö jakaa mielipiteitä, minkä takia voisi sanoa, että sopivan määrän arviointi on aikuisten vastuulla. Tablet-laitteet ja myös tietokoneet ovat osa nykypäivän koulumaailmaa, joten voisi pitää luonnollisena, että käyttöä harjoitellaan jo päiväkodissa. Tällöin lapset oppisivat aikaisessa vaiheessa muun muassa mediakriittisyyttä ja käyttötaitoja, jolloin he eivät jää ulkopuoliseksi.

Tablet-laitteella on paljon käyttöpotentiaalia, minkä takia sitä kannattaisi hyödyntää yhä enemmän varsinkin varhaiskasvatuksen henkilöstön toimesta. Opinnäytetyössä tarkasteltiin kuitenkin vain yhtä tieto- ja viestintäteknologista laitetta, eikä kysytty esimerkiksi sitä, paljonko älypuhelinia käytetään samanlaisissa toiminnoissa kuin tablet-laitetta. Tablet-laite ei varmastikaan ole syrjäyttänyt muita laitteita, kuten juuri älypuhelimia tai tietokoneita.

Kokemukset osaamattomuudesta tablet-laitteen käytössä voivat olla ratkaisevia siinä, miksi on päädytty käyttämään muita tapoja kuin tablet-laitteita esimerkiksi yhteydenpidossa vanhempiin. Osaamisen kokemuksen lisäämiseen olisi hyvä kiinnittää huomiota, sillä sen avulla voidaan vahvistaa tablet-laitteiden oikeanlaista käyttöä varhaiskasvatuksessa ja monipuolistaa käyttömahdollisuuksia. Halukkuus tablet-laitteiden, jotka henkilöstö keskimäärin kokee hyödyllisiksi työvälineiksi, käyttöön voi myös lisääntyä, kun henkilöstö kokee osaavansa käyttää laitteita.

Lasten tablet-laitteiden käyttöä voidaan kehittää kouluttamalla henkilöstöä. Kun henkilöstö tietää, miten tablet-laitetta voidaan hyödyntää lasten kohdalla monipuolisemmin niin, että se on pedagogista, voidaan sitä toteuttaa varhaiskasvatuksessa. Vantaalla tieto- ja viestintäteknologisten laitteiden käytön tukemisessa on palveluja saatavilla, mutta erilaisia koulutuksia voisi etsiä myös eri palveluntarjoajilta suoraan.

Kokemukset tablet-laitteiden, tai yleisesti älylaitteiden, haitallisuudesta voivat vaikuttaa halukkuuteen käyttää niitä. Jotkin haitat ovat yleisesti tiedossa, mutta olisi mielenkiintoista tietää, millaisia haittoja, jos mitään, tablet-laitteilla varhaiskasvatuksen henkilöstön mielestä on varsinkin lasten tapauksessa. Tablet-laitteista on kuitenkin paljon hyötyä, mikä voi voittaa niiden mahdolliset haitat.

Myös kokemukset siitä, paljonko lapset käyttävät älylaitteita kotona, voi vaikuttaa halukkuuteen käyttää niitä varhaiskasvatuksessa. Henkilöstö saattaa kokea lasten käyttävän esimerkiksi tablet-laitteita kotona niin paljon, että he haluavat tarjota ”ruutuvapaata” aikaa varhaiskasvatuksessa. Kuitenkin tablet-laitteiden käyttö on varmasti erilaista kotona verrattuna varhaiskasvatukseen, jossa tablet-laitteella esimerkiksi pelataan oppimispelejä eikä viihdepelejä. Tässä korostuu varhaiskasvatuksen ja perheiden yhteistyön tärkeys, sillä älylaitteiden käytön kanssa olisi hyvä olla samoilla linjoilla.

Tuloksissa mielenkiintoista oli, että kaikki vastaajat ilmoittivat käyttävänsä tablet-laitteita viihdepeleihin, mutta lasten kohdalla luku oli nolla. Lasten pelaaminen tablet-laitteilla näyttää rajoittuvan opetuksellisiin peleihin. Lasten kohdalla kyse voi olla siitä, että heidän ei haluta käyttävän tabletteja ”viihdekäyttöön”, vaan ainoastaan pedagogiseen toimintaan, mikä nähdään ehkä hyväksyttävämpänä älylaitteiden käyttönä peleihin verrattuna. Kuitenkin aikuiset hyödyntävät tablet-laitteita viihdepeleihin, mikä ei välttämättä palvele varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa. Kyse voi olla esimerkiksi tablet-laitteella pelaamisesta tauoilla tai esimerkiksi silloin, kun lapset ovat päiväunilla. Olisi kuitenkin mielenkiintoista selvittää, miksi henkilöstön kohdalla viihdepelit ehkä hyväksytään mutta lasten ei.

Tämä opinnäytetyö ei anna kuvaa Vantaan kaikkien päiväkotien tablet-laitteiden käytöstä, vaan vain yhdestä yksiköstä. Tuloksia voidaan yleistää kyseisessä yksikössä, sillä henkilöstön jäsenistä puolet eli 50% vastasi kyselyyn. Opinnäytetyön tulokset ja johtopäätökset voivat olla merkityksellisiä tälle päiväkodille ja antaa sille arvokasta tietoa tämänhetkisestä tablet-laitteiden käytöstä pedagogisessa toiminnassa. Pohdinnassa oli tehdä aineiston keruuta kahdesta eri päiväkodista ja vertailla näitä tuloksia toisiinsa, jotta olisi nähty mahdollisia yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia tablet-laitteiden käytössä. Aineiston keruu päädyttiin tekemään kuitenkin vain yhdestä päiväkodista, sillä yhteistyökumppanin etsiminen itsessään muodostui jo haasteeksi, ja kahden halukkaan päiväkodin löytäminen olisi voinut hidastaa opinnäytetyöprosessia. Tämän opinnäytetyön tuloksia voidaan kuitenkin verrata silloin, jos toisesta päiväkodista tehdään samanlainen aineiston keruu.

Jatkossa on hyvä pohtia aineiston keräämistä lapsilta suoraan liittyen heidän tablet-laitteiden käyttöönsä. Näin toimittaessa on tärkeää kiinnittää huomiota oikeanlaisen menetelmän valintaan, jotta totuudenmukaista tietoa saataisiin. Havainnointi voisi olla yksi aineistonkeruun menetelmä lapsilta, sillä haastattelumuotoinen tiedon kerääminen voi olla haasteellista varsinkin pieniltä lapsilta. Heiltä olisi kuitenkin myös tärkeää saada tietoa osallisuuden näkökulmasta, joten jos aihetta lähdetään tutkimaan, täytyy toimivia menetelmiä pohtia tarkasti.

Tämä opinnäytetyö toi eräälle Vantaan kunnalliselle päiväkodille tietoa tablet-laitteiden käytöstä kyseisessä yksikössä, ja he voivat hyödyntää tätä opinnäytetyötä toimintansa tarkastelussa, suunnittelussa ja arvioinnissa. Yhteistyö oli toimivaa, mikä edesauttoi tämän

opinnäytetyön syntyä. Vallitsevan pandemian takia tapaamisia ei voitu pitää kasvokkain, vaan yhteydenpito yhteistyökumppanin kanssa hoitui puhelimitse ja sähköpostitse. Tästä huolimatta yhteistyö oli onnistunutta ja yhteydenpito helppoa. Yhteistyöpäiväkodissa tätä opinnäytetyötä voidaan tarkastella yhdessä johtajan kanssa ja tutkia tämänhetkistä tilannetta sekä miettiä kehittämiskohteita ja -toimenpiteitä.

Lähteet

Painetut

Mustola, M. & Rissanen, M.-J. 2017. Mediaympäristö. Teoksessa Koivula, M., Siippainen, A. & Eerola-Pennanen, P. (toim.) 2017. Valloittava varhaiskasvatus: oppimista, osallisuutta ja hyvinvointia, 249 - 256. Tampere: Vastapaino.

Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa - Määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Tammi.

Sähköiset

Blencowe, A. 2017. Kysyimme asiantuntijoilta: Onko ruutuajan rajoittaminen kahteen tuntiin mennyttä maailmaa? Luettu 4.6.2020. <https://yle.fi/uutiset/3-9581171>

Hannula, I. 2016. Tablettilaitteiden pedagoginen hyödyntäminen esiopetusryhmissä. Lastentarhanopettajien kokemuksia tablettien käytöstä. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto, kasvatustieteiden laitos. Jyväskylä. Luettu 4.6.2020. <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/50131>

Haukka, I. 2019. WHO: Pienet lapset pois ruudun äärestä ja leikkimään. Luettu 25.5.2020. <https://yle.fi/uutiset/3-10753977>

Helsingin kaupunki. 2019. Ruutu-aika. Luettu 25.5.2020. <https://www.hel.fi/sote/perheentuki-fi/koululaiset/kouluikäisen-terveys/ruutu-aika/>

Järvinen, S. & Masalin, J. 2019. Mediavälineiden hyödyntäminen varhaiskasvatuksessa Mikkelissä. Opinnäytetyö. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, sosionomitutkinto. Luettu 8.4.2020. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2019120925432>

Kansallinen audiovisuaalinen instituutti. 2017. Mediakasvatus kuuluu kuvaan varhaiskasvatuksessa. Kokemusten jakamista ja toimintamalleja varhaisen mediakasvatuksen yhteiseen kehittämiseen. Luettu 4.6.2020. <https://kavi.fi/kavin-mediakasvatus/julkaisut-ja-materiaalit/>

Keskinen, R. & Lounassalo, J. 2011. Pedagoginen dokumentointi. Leppoistava osallisuuden mahdollistaja. Teoksessa Mäkitalo, A.-R., Nevanen, S., Ojala, M., Tast, S., Venninen, T. & Vilpas, B. (toim.) 2011. Löytöretkellä osallisuuteen. Kehittämistä ja tutkimista päiväkodin arjessa II, 199 - 216. Soccan ja Heikki Waris -instituutin julkaisusarja nro 26. http://www.socca.fi/files/1373/Loytoretkella_osallisuuteen_kehittamista_ja_tutkimista_paivakodin_arjessa_II.pdf

Korpela, E. 2018. Päiväkodin lapset ottavat älylaitteella lääkärileikin röntgenkuvia ja leikkivät lelupiilosta - Koukuttavuus huolettaa kehitysneuropsykologian dosenttia. Luettu 4.6.2020.

<https://yle.fi/uutiset/3-10373488>

Kupiainen, S., Wallenius, T., Kortesoja, L., Lampi, L. & Rämä, I. 2019. Vantaan tablettitutkimus 2015-2018. Esiopetus. Koulutuksen arviointikeskus, Helsingin yliopisto. Luettu 8.4.2020.

https://www.helsinki.fi/sites/default/files/atoms/fi-les/145204_esiopetus.pdf

L540/2018. Varhaiskasvatustililaki. Luettu 4.6.2020.

Mediataitokoulu. 2015. Medialukutaito. Luettu 4.6.2020. https://www.mediataitokoulu.fi/index.php?option=com_content&view=article&id=324&Itemid=415&lang=fi

Mertala, P. & Salomaa, S. 2016. Kasvatuskeskeinen näkökulma varhaisvuosien mediakasvatukseen. Teoksessa Pekkala, L., Salomaa, S. & Spišák, S. (toim.) 2016. Monimuotoinen mediakasvatus. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin julkaisuja 1/2016, 154 - 174. Luettu 4.6.2020.

<https://kavi.fi/kavin-mediakasvatus/julkaisut-ja-materiaalit/>

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2020. Lapsen oikeus varhaiskasvatukseen. Luettu 7.4.2020.

<https://minedu.fi/varhaiskasvatusoikeus>

Opetushallitus. 2018. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018. Määräykset ja ohjeet 2018:3a. Luettu 6.4.2020. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet.pdf

Opetuslautakunta. 2019. Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma. Luettu 6.4.2020.

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaa-wwstructure/146338_Vantaan_varhaiskasvatussuunnitelma_2019.pdf

Pajula, S. & Pulliainen, P. 2018. Uhka vai mahdollisuus. Lastentarhanopettajien käsityksiä tieto- ja viestintäteknikasta varhaiskasvatuksessa. Opinnäytetyö. Seinäjoen ammattikorkeakoulu, sosionomitutkinto. Luettu 8.4.2020. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2018052510349>

Pekkala, L. 2016. Esipuhe. Teoksessa Pekkala, L., Salomaa, S. & Spišák, S. (toim.) 2016. Monimuotoinen mediakasvatus. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin julkaisuja 1/2016, 8 - 15.

Luettu 6.4.2020. <https://kavi.fi/kavin-mediakasvatus/julkaisut-ja-materiaalit/>

Pitkämäki, A. 2016. Arla Pitkämäki: Screen time thoughts from Finnish media educators. Teoksessa Keskustelua ruutuajasta! Kooste Ruutuaikaviikon puheenvuoroista ja materiaaleista. Mediakasvatusseuran julkaisuja 2/2016. Mediakasvatusseura, 9 - 10. Luettu 4.6.2020.

<https://mediakasvatus.fi/materiaali/keskustelua-ruutuajasta-kooste/>

Salomaa, S. 2016. Tuomitsemisesta tukemiseen: mediakasvatus pedagogisen kehittämisen haasteena vuorovaikutuksessa. Teoksessa Mulari, H. (toim.) 2016. Solmukohtia. Näkökulmia lasten mediakulttuurien tutkimusmenetelmiin ja mediakasvatukseen. Verkkojulkaisuja 103, 137 - 143. Luettu 7.4.2020. <https://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisut/verkko-kauppa/verkkojulkaisut/1406-solmukohtia>

Stakes ja Opetusministeriön Mediamuffinssi-hanke. 2008. Mediakasvatus varhaiskasvatuksessa. Luettu 6.4.2020. https://thl.fi/documents/732587/741077/mediakas-vatus_varhaiskasvatuk-sessa.pdf

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. 2019. Pienet lapset ja ruutuaika. Luettu 4.6.2020. <https://www.julkari.fi/handle/10024/138567>

Vantaan kaupunki. 2016. Varhaiskasvatus. Tieto- ja viestintäteknologian pedagogisen käytön strategia. Luettu 24.5.2020. https://www.vantaa.fi/instan-cedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/123210_Var-haiskasvatuksen_tvt_-strategia.pdf

Vilkkä, H. 2015. Tutki ja kehitä. E-kirja. Jyväskylä: PS-kustannus.

Kuviot

Kuvio 1: Opinnäytetyön aikataulu	18
Kuvio 2: Vastaajien työnimikkeet.	23
Kuvio 3: Ryhmien käytössä olevien tablet-laitteiden määrät.	24
Kuvio 4: Vastaajien tablet-laitteen käyttö varhaiskasvatustoiminnassa.	25
Kuvio 5: Vastaajien tablet-laitteen käyttökerrat yhden viikon aikana.	25
Kuvio 6: Vastaajien tablet-laitteen käyttömäärät minuuteissa yhdellä kerralla.	26
Kuvio 7: Ryhmien lasten tablet-laitteen käyttö.	27
Kuvio 8: Vastaajien ilmoittamat ryhmien lasten tablet-laitteiden käyttökerrat.	27
Kuvio 9: Vastaajien ilmoittamat ryhmän lasten tablet-laitteen käyttömäärät minuuteissa yhdellä kerralla.	29
Kuvio 10: Vastaajien tablet-laitteen käyttötavat.	30
Kuvio 11: Vastaajien ilmoittamat lasten tablet-laitteen käyttötavat.	31
Kuvio 12: Vastaajien tablet-laitteen osaaminen ja käyttökokemukset.	32

Taulukot

Taulukko 1: Vastaajien ryhmissä olevien lasten iät.....	23

Liitteet

Liite 1: Tutkimuslupa	47
Liite 2: Tiedonanto aineiston keräämisestä yhteistyökumppanille	49
Liite 3: E-kyselylomake	50

Liite 1: Tutkimuslupa

Vantaa

Viranhaltijapäätös

§ 16/2020

sivu 1 (2)

14.04.2020

VD/3565/13.00.00/2020

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala / Varhaiskasvatus
Kehittämispäällikkö Halme Katjamaria

Tutkimusluvan myöntäminen/Tabletti pedagogisena työvälineenä varhaiskasvatuksessa/Hautala Anni-Kaisa

Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelija, Hautala Anni-Kaisa, hakee tutkimuslupaa opinnäytetyölle. Tutkimuksen nimi on "Tabletti pedagogisena työvälineenä varhaiskasvatuksessa".

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää tabletin roolia ja osuutta varhaiskasvatuksen pedagogisessa toiminnassa. Opinnäytetyö kartoittaa tabletin käyttömäärää ja -tapoja, ja syntyneiden tulosten pohjalta yhteistyöpäiväkoti voi tarkastella ja kehittää tabletin käyttöä yksikössään.

Määrällisen tutkimuksen aineisto kerätään hyödyntäen e-kyselylomaketta ja tutkimuksen kohteena on vantaalaisen päiväkodin henkilöstö.

Päätän

- 1) myöntää tutkimusluvan Anni-Kaisa Hautalan opinnäytetyölle, jonka aiheena on "Tabletti pedagogisena työvälineenä varhaiskasvatuksessa".
- 2) että tutkija sitoutuu noudattamaan tutkimuseettisiä periaatteita. Tutkimukseen osallistuminen on täysin vapaaehtoista.
- 3) että opinnäytetyöntekijän on hyvä tutustua Vantaan varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetuksen opetussuunnitelman kirjauksiin tieto- ja viestintäteknologian pedagogisesta käytöstä sekä lapsen roolista teknologian käyttäjänä.
- 4) että, tutkijan tulee käsitellä henkilötietoja yleisen tietosuojasetuksen (GDPR, 25.5.2018) mukaisesti.
- 5) että, tutkijan tulee toimittaa yksi kappale tutkimuksesta PDF-tiedostomuodossa osoitteeseen kirjaamo(at)vantaa.fi.

Päiväys Vantaa 14.04.2020

Allekirjoitus

Nimen selvennys Halme Katjamaria

Virka-asema Kehittämispäällikkö

Allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.

Täytäntöönpano: Hautala Anni-Kaisa

ALLEKIRJOITETTU SÄHKÖISESTI / UNDERTECKNAT ELEKTRONISKT 14.04.2020 15:03
Halme Katjamaria, Kehittämispäällikkö

Vantaa

Viranhaltijapäätös

§ 16/2020

sivu 2 (2)

14.04.2020

VD/3565/13.00.00/2020

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala / Varhaiskasvatus
Kehittämispäällikkö Halme Katjamaria

Tämä päätöspöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika: 15.4.2020

Paikka: Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi

Oikaisuvaatimusohjeet

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus tehdään Vantaan opetuslautakunnalle, postiosoite: Vantaan kaupunki, Kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki tai sähköpostitse osoitteella: kirjaamo@vantaa.fi

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on oikaisuvaatimuksen tekijän allekirjoitettava.

Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Liite 2: Tiedonanto aineiston keräämisestä yhteistyökumppanille

Hei * päiväkodin henkilöstö!

Olen sosionomiopiskelija Laurea-ammattikorkeakoulusta. Teen opintojeni ohella lastentarhanopettajan pätevyyden, johon kuuluu opinnäytetyön tekeminen liittyen varhaiskasvatukseen. Opinnäytetyöni on määrällinen tutkimus, johon tarvittavan aineiston kerään yksikkönne henkilöstön jäseniltä e-kyselylomakkeella. Saatte linkin tähän lomakkeeseen sähköpostiinne toukokuun 2020 alussa. Vastausaika on kaksi viikkoa.

Opinnäytetyöni tarkoituksena on tutkia tabletin käyttöä pedagogisena työvälineenä varhaiskasvatuksessa. Tätä tutkitaan käyttömäärän sekä -tapojen kautta, eli kysymykset tulevat liittymään näihin teemoihin.

Kysely on anonyymi, eikä yksittäistä vastaajaa voida tunnistaa vastausten perusteella. Vastaukset tullaan käsittelemään luottamuksellisesti ja niitä käytetään ainoastaan tähän opinnäytetyöhön. Valmis opinnäytetyö tullaan julkaisemaan Theseus-tietokannassa. Vastaukset poistetaan kahden kuukauden kuluessa opinnäytetyön julkaisemisesta. * päiväkodin nimeä ei tulla mainitsemaan opinnäytetyössä, vaan nimityksenä käytetään yleistä käsitettä ”Vantaan kunnallinen päiväkoti”.

Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista. Koen vastausten saamisen kuitenkin tärkeäksi, joten toivon, että vastaatte kyselyyn. Voitte olla yhteydessä minuun kyselyyn tai opinnäytetyöhön liittyvissä asioissa. Varhaiskasvatuksen opettaja * toimii yksikössänne opinnäytetyöni ohjaajana, ja voitte tarvittaessa olla myös häneen yhteydessä.

Hyvää kevättä!

Yhteistyöterveisin,
Anni-Kaisa Hautala
Sosionomiopiskelija
*

Liite 3: E-kyselylomake

Tabletin käyttö varhaiskasvatuksen pedagogisessa toiminnassa

Lomake on ajastettu: Julkaisuus päättyy 19.5.2020 23.59

Tässä lomakkeella arvioidaan tabletin käyttöä varhaiskasvatuksen pedagogisessa toiminnassa.

Tässä kyselyssä pedagogisella toiminnalla tarkoitetaan suunniteltua ja tavoitteellista toimintaa, jonka tarkoituksena on varmistaa lapsen hyvinvointia ja oppimisen toteutuminen.

Lomakkeella kerätään aineistoa aihetta käsittelevää opinnäytetyötä varten.

Kysely on anonyymi.

Vastataan huolellisesti kaikkiin kohtiin!

Jos sinulla on kysyttävää, ota yhteyttä opinnäytetyön tekijään:

Anni-Kaisa Hautala, sosionomiksiopiskelija

Laurea-ammattikorkeakoulu Tiikurinkatu

-

Täustafiedot

Tässä kohdassa kysytään vastaajan täustafietoja.

1. Työnimike Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja
 Varhaiskasvatuksen sosionomi
 Varhaiskasvatuksen opettaja
 Varhaiskasvatuksen erityisopettaja

2. Minkä ikäisiä lapsia ryhmässäsi on? Voit valita useamman kohdan.

- Alle 1-vuotiaita
 1-vuotiaita
 2-vuotiaita
 3-vuotiaita
 4-vuotiaita
 5-vuotiaita
 6-vuotiaita
 7-vuotiaita

3. Kuinka monta tablettia ryhmässä on käytössä?

Sivu 1 / 6

Tabletin käyttö varhaiskasvatuksen pedagogisessa toiminnassa

Lomake on ajostehty: Julkaisuus päättyy 19.5.2020 23.59

Tällä lomakkeella kerrotaan tabletin käyttöä varhaiskasvatuksen pedagogisessa toiminnassa.

Tässä kyselyssä pedagogisella toiminnalla tarkoitetaan suunniteltua ja tavoitteellista toimintaa, jonka tarkoituksena on varmistaa lapsen hyvinvointi ja oppimisen toteutuminen.

Lomakkeella kerätään aineistoa aiheita käsittelevää opinnäytetyötä varten.

Kysely on anonyymi.

Vastathan huolellisesti kaikkiin kohtiin!

Jos sinulla on kysyttävää, ota yhteyttä opinnäytetyön tekijään:

Ann-Kaisa Hautala, sosionomipsykologi
Laurea-ammattikorkeakoulu Tiikurink

Tabletin käyttökerrat ja -määrät

Tässä kohdassa kysytään tabletin käyttökertoista ja -määristä varhaiskasvatuksessa.

Yhdellä kerralla tarkoitetaan tilannetta, jossa olet aloittanut ja lopettanut tabletin käytön.

Kyllä Ei

4. Käytätkö tablettia varhaiskasvatuksessa?

5. Arvioi, kuinka monta kertaa olet käyttänyt tablettia yhden viikon aikana. Jos vastaus onolliseen kysymykseen "Ei", valitse 0.

6. Arvioi, kuinka pitkään keskimäärin käytät tablettia yhdellä kerralla. Jos et käytä tablettia, valitse 0.

Seuraavaksi kysytään ryhmän lasten tabletin käyttökertoista ja -määristä.

Kyllä Ei

7. Käyttävätkö ryhmän lapset tablettia varhaiskasvatuksessa?

Vastaa kysymyksiin 8-11 numerolla. Jos ryhmän lapset eivät käytä tablettia, laita jokaiseen kohtaan 0.

8. Kuinka moni ryhmän lapsista käyttää tablettia päivittäin?

9. Kuinka moni ryhmän lapsista käyttää tablettia viikoittain?

10. Kuinka moni ryhmän lapsista käyttää tablettia kuukausittain?

11. Kuinka moni ryhmän lapsista käyttää tablettia harvemmin, kuin kuukausittain?

12. Arvioi, kuinka pitkään jokainen ryhmän lapsi käyttää tablettia yhdellä kerralla. Jos lapset eivät käytä tablettia, valitse 0.

Tabletin käyttö varhaiskasvatuksen pedagogisessa toiminnassa

Lomake on ajostehty: Julkaisuus päättyy 19.5.2020 23.59

Tässä lomakkeella kartoitetaan tabletin käyttöä varhaiskasvatuksen pedagogisessa toiminnassa.

Tässä kyselyssä pedagogisella toiminnalla tarkoitetaan suunniteltua ja tavoitteellista toimintaa, jonka tarkoituksena on varmistaa lapsen hyvinvointi ja oppimisen toteutuminen.

Lomakkeella kerätään aineistoa aiheita käsittelevää opinnäytetyötä varten.

Kysely on anonyymiä.

Vastaa ihan huolellisesti kaikkiin kohtiin!

Jos sinulla on kysyttävää, ota yhteyttä opinnäytetyön tekijään:

Ann-Kaisa Hautala, sosionomipsykologi
Laurea-ammattikorkeakoulu Tikkurila

Tabletin käyttötavat

Tässä kohdassa kysytään tabletin käyttötapoista.

Arvioi vastauksesi yhden viikon ajalta.

13. Mihin käytät tablettia yhden viikon aikana varhaiskasvatuksessa? Voit valita useamman kohdan. Jos ei tässä kohtaa tyhjäksi, jos et käytä tablettia.

- Yhteydenpito huoltajiin
- Sosiaalisen median käyttö
- Videoiden/kuvien katsominen
- Toiminnasta tiedottaminen
- Toiminnan suunnittelu
- Musiikin toistaminen
- Tiedonhaku netistä
- Toiminnan arviointi
- Tilinpöytä
- Oppimispelit
- Valokuvaus
- Piirtäminen
- Viidepeilit
- Opetus

Jokin muu, mikä?

14. Mihin ryhmän lapset käyttävät tablettia yhden viikon aikana varhaiskasvatuksessa? Voit valita useamman kohdan. Jos ei tässä kohtaa tyhjäksi, jos ryhmän lapset eivät käytä tablettia.

- Videoiden/kuvien katsominen
- Musiikin toistaminen
- Tiedonhaku netistä
- Sosiaalinen media
- Oppimispelit
- Valokuvaus
- Piirtäminen
- Viidepeilit

Jokin muu, mikä?

<< Edellinen Seuraava >>

Tabletin käyttö varhaiskasvatuksen pedagogisessa toiminnassa

Lomake on ajateltu jatkossa päättyä 19.5.2020 23.59

Tämä lomakeella kerätään tietoa tabletin käytöstä varhaiskasvatuksen pedagogisessa toiminnassa. Tässä kyselyssä pedagogisella toiminnalla tarkoitetaan avaruudessa ja tavoitteellista toimintaa, josta tarkoituksena on varmistaa lapsen hyvinvointi ja oppimisen edistuminen. Lomakkeella kerätään aineisto aineellisesti opintotyönsä varten. Kysely on anonyymia.

Vedä esithen huolellisesti kaikkiin kohtiin!

Jos etualla on kysyttävää, ota yhteyttä opintotyönsä ohjaajaan:
Aina-Kaia Hästala, sosiaaliohjaaja
Laurea-ammattikorkeakoulu, Tikkurila

Osaaminen ja käyttökokemukset

Tässä kohdassa kerätään hankkoon kokemus tabletin käytöstä ja osaamisesta.

Vastaa välittömän oman kokemuksen mukaisesti.

16. Koen osaamiseni tabletin käyttöä riittäväksi.
- Täysin samaa mieltä Melko samaa mieltä Ei samaa etä eri mieltä Melko eri mieltä Täysin eri mieltä
16. Koen tabletin hyödylliseksi työvälineeksi varhaiskasvatuksessa.
- Täysin samaa mieltä Melko samaa mieltä Ei samaa etä eri mieltä Melko eri mieltä Täysin eri mieltä
17. Minusta on tärkeää, että ryhmän lapset pääsevät käyttämään tabletteja.
- Täysin samaa mieltä Melko samaa mieltä Ei samaa etä eri mieltä Melko eri mieltä Täysin eri mieltä
18. Ryhmän lasten tabletin käyttö on suunnitelmallista ja tavoitteellista.
- Täysin samaa mieltä Melko samaa mieltä Ei samaa etä eri mieltä Melko eri mieltä Täysin eri mieltä
19. Koen tabletin käyttöä olevan enemmän haittaa kuin hyötyä.
- Täysin samaa mieltä Melko samaa mieltä Ei samaa etä eri mieltä Melko eri mieltä Täysin eri mieltä
20. Pystyn hyödyntämään tabletteja mediakasvatuksessa.
- Täysin samaa mieltä Melko samaa mieltä Ei samaa etä eri mieltä Melko eri mieltä Täysin eri mieltä

21. Tässä voit kertoa vapaasti osaamisestasi ja käyttökokemuksistasi liittyen tabletin käyttöön varhaiskasvatuksessa.

<< Edellinen | Seuraava >>

Tabletin käyttö varhaiskasvatuksen pedagogisessa toiminnassa

Lomake on ajastettu: Julkaisu päättyi 19.5.2020 23.59

Tässä lomakkeella tarkoitetaan tabletin käyttöä varhaiskasvatuksen pedagogisessa toiminnassa.

Tässä kyselyssä pedagogisella toiminnalla tarkoitetaan suunniteltua ja tavoitteellista toimintaa, jonka tarkoituksena on varmistaa lapsen hyvinvointiin ja oppimisen toteutuminen.

Lomakkeella kerätään aineistoa aiheita käsittelevää oppimättyä varten.

Kysely on anonyymi.

Vastathan huolellisesti kaikkiin kohtiin!

Jos sinulla on kysyttävää, ota yhteyttä oppimättyön tekijään:

Ann-Kaisa Hautala, sosionomipsykologi
Laurea-ammattikorkeakoulu Tikkurila

Palautte

Tässä voit antaa avoimia palautteita kyselystä ja siihen vastaamisesta!

Mutele lähettämä lomake seuraavalla sivulla painamalla "Valmis"-näppäintä!

<< Edellinen Seuraava >>